

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 2 (2866) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

EGYSÉG FELÉ

(P. I.) Róma visszhang nélkül maradt karácsonyi szózatára térünk vissza még egyszer ebben a néhány sorban. Paradoxonként hangzik és bizony csodálkozunk is kell rajta, de így van: a pápai szózat egységes alapot, az egyedül igaz és helyes, egységes alapot kínál fel, amelyen az elmentés érdekei találkozhatnak, a világ is az élet alapelveinek egységére, a közös megegyezés alapa vágyik, ezért küzd, ezért vajudik véres önmarcangolásban — és a két szándék, a két törekvés még sem tud találkozni. Rómából hiába nyult ki a mentő kéz, a reménytelen keresésben botorkálók továbbra is csalóka déli-bábok után futnak.

De ismét csak térjünk át a gyakorlati életre, ne hogy az elmélet az általánosítás elmossa a megállapítások erejét.

Európa életét a XX. században kétségtelenül az egységre való törekvés jellemzi. Ezt a törekvést megvalósítjuk az élet minden síkján. Politikai mozgalmak azzal a jelszóval indulnak el hódító útra, hogy általánosok legyenek. A társadalmi, gazdasági és szellemi átalakulások is már a bölcsőjükön egyetemes jellegűek és egy pillanattal sem maradnak meg valamelyik nemzet, vagy állam határain belül. Hogy ezek a törekvések különböző irányokból kiindulva ellenséghént csapnak össze, az is éppen ebből a törekvésből érthető meg.

A középkori egység és szervezettég után tehát ma a történelem folyamán a széthullás utolsó fázisánál tartunk: mindenki harca mindenki ellen, hogy az általános zűrzavarból mi fog megszületni, azt még nem lehet tudni. Egyelőre csak a zűrzavart látjuk.

Aki sokat forog emberek között, az minden kétséget kizáróan megfigyelheti az egység hiányát. Érdekek hálózata fűz egymáshoz egyeseket, kis és nagy közösségeket. Az egymáshoz tartás, az érdekek összefüggése, ütközése állítja szembe egymással az embereket, közösségeket és a felmerült kérdésekben az igazság gyakran csak a törvényre van bízva. A törvény azonban ezekben a kérdések tömkelegében lassú és tulságosan hézagos, pedig az élet minden pillanatban rászorul a kiegyenlítésre, a csatlakoztatásra, a rögtönítélő fórumra, amely következetesen dönti el a felmerülő viszályokat. Kétségtelen, hogy az érdekek összeegyeztetése az élet legegyszerűbb viszonylataiban is egységes, egy, biztos, mindenki által elfogadott, vallott, lélekbeégetett erkölcsi alapelvekre van szükség. És mert ez a közös alap hiányzik, vagy csak nagyon kezdetleges állapotban van meg, elluknak a legszebb tervek,

elsekélyesednek a legbiztosabb szándékok, nem hozzák meg gyümölcsüket a törvények kívánt mértékben. Nézzünk csak széjjel: ha valamit el akarunk érni legszűkebb körben is, a buzdító eszményi indítókok valóságos pergőtűzéssel kell elárasztanunk az érdekelteket a legkisebb eredményért is, ha nem nyilvánvaló a haszon, az önző érdekek érvényesülése.

Szélesebb körben, nagyobb közösségekben még nehezebb ez, mert sokkal kisebb a törvény ellenőrző, serkentő ereje. Megpróbáltatások idején fokozottabb mértékben, de a közösségi életben általában alapvető szükség van a becsületre, önzetlenségre, áldozatkésztségre, a vagyonszerzésben való mértékadásra. Szociális beállítottságú korban, mint a mai is, még inkább érezhető ezeknek a hiánya. Ezeket a szükséges lelki vonásokat azonban csak az egységes vallás-erkölcsi meg-alapozás biztosítja. Nem a farizeizmus állandóan kísértő rémeire gondolunk, amikor erre rámutatunk. A képmutatás éppen a legsúlyosabb társadalmi hibákat, bűnöket be-

tegségeket rejtegeti a vallásosság külső látszata alá, tehát báránbörben ragadozó farkasokat csempész be a gyanutlanság berkeibe.

Az egységre áhítozik tehát a ma meggyötört emberisége. Sajnos, többnyire öntudatlanul. Századok romboló munkája jól elvégezte feladatát. Istenre, lélekre, túlvilágra gondolni: sok ez egyszerre a ma emberének. De legyünk még pontosabbak: a rágondolás még csak megy valahogy, továbbmenni azonban nehéz. Ugy élni, ahogy az életnek ez a hármast irányító csilaga megkívánja, nagyon nehéz.

Pedig ez lenne az igazi egység, amely minden téren eligazítaná a problémákat. A legkisebbeket és a legnagyobbakat egyaránt. A vállalatnál emberibb jövedelemelosztásra vezetne, talán az igazgatósági tagokat is jobb belátásra bírná. Az államban is több igazságossággal végeznék el a nemzeti vagyon elosztását — nem a törvények, hanem az emberek maguk. A földrészek kincsein, gazdasági forrásain is nyugodtan, békésen megoszthatnának az érdekeltek, mert az

osztó igazság irányelvei emberi érdekek tülekedésén felül érvényesülnek.

Utópia ez, elérhetetlen magassága az emberiség igazi fejlődésének, a lelki nemesezésnek? Lehet. De olyan eszmény, amely felé törekednünk kell, mert ez az élet értelme. A sok homályos, zűrzavarosan megfogalmazott cél és út helyett tartozunk a biztos, helyes célt és utat megkeresni és követni.

Manapság sokat beszélnek az elkövetkező új világról. Új Európát akar ma építeni mindenki. Tragikus az, hogy mindezt új ember nélkül akarják megcsinálni. Pedig nem fog menni. Új ember nélkül nincs új világ. Az ember pedig nem ruhájában, nem divatjában, nem jelszavaiban, nem szokásaiban újul meg, hanem lélekben, erkölcsiében. Ezért erkölcsi megújulás nélkül nincs új világ. Sem Új Európa, sem Új Amerika és semmi egyéb más ujság. Gazdasági rendszereket, politikai képleteket lehet kiépíteni, társadalmi folyamatokat lehet mesterségesen elindítani, táplálni, elakasztani. Ez azonban még nem új világ. Új Világot egyedül az Új Ember hozhat. Ha megtalálja igazi egységét, a lelkek összhangjára épített egységet.

Általános támadásra készülnek a japánok Kína ellen

Az amerikai csapatok felhagynak a Fülöp szigetek védelmével. Rendetlen sorokban vonulnak vissza a brit csapatok a malájji arcvonalon

A harci események középpontjában ma elsősorban Manilának a japánok részéről történt elfoglalása áll. Manila bevételével — mint az OFI tokiói jelentése mondja — a Fülöp-szigetek japán ellenőrzése a gyakorlatban biztosítva van. Ez a tény mindenekelőtt hadászati szempontból bír nagy jelentőséggel. A Singapore elleni támadás ugyanis eddig merész vállalkozás volt, mert a japán hadsereg ki volt téve az az amerikai légi és tengeri haderő oldalátámadásának. Most a japán hajóhad teljes biztonságban közlekedhetik a Borneo és Malakka közötti tengerészen.

Nagy jelentősége van Manila elestének a singaporei támadáson túlmenően a délkinai tenger forgalma szempontjából is, amennyiben ezzel a szigetvilág gazdasági élete is japán kézre kerül. A Fülöp-szigetek vasércet szállíthatnak Japánnak. A szigetek évi vastermelése egymillió tonna, vasérc-készlete pedig egymillió tonnára becsülhető. Ennek az óriási mennyiségnek fele Mindanao szigetén van. Gazdagok a szigetek azonfelül réz-, mangán- és krómtelepekben is. A sziget évi

cukortermelése egymillió tonnára tehető. Ebből eddig a termés nyolcvan százalékát az Egyesült Államoknak szállították. Ezentúl a Távolkelet cukorhiányát enyhíthetik a szigetek cukortermésével. Itt terem azonfelül a világon a legtöbb és legjobb kender is. Innen fedezték a világ hajókötél-szük-

ségletének legnagyobb részét. A szigetek hatalmas kiterjedésű rizstelepek is vannak.

Mindent egybevetve, a Fülöp-szigetek fővárosának birtokában Japán megvalósíthatja Ázsia Monroe-elvét, aminek beláthatatlan következményei lehetnek.

Amerikai magyarázat a Fülöp-szigetek védelmének összeomlásáról

Tokióból jelentik (NTI): Az Egyesült Államokban a következő okokkal magyarazzák a Fülöp-szigetek védelmének összeomlását:

Az Egyesült Államok Pearl Harborban állomáscso hajóhadának december 8-iki szétrombolása, amelynek következtében a Fülöp-szigetek megerősítésére és védelmére is létesített valamennyi északamerikai háborus terv összeomlott.

Mc. Arthur tábornok segélyforrásainak túlértékelése téves biztonsági érzésre vezetett;

a sziget védelmének földrajzi nehézségei;

a japán haderő erejének és elszántságának téves értékelése.

Illetékes helyen Manila elestével kapcsolatban még utalnak arra, hogy a Fülöp-szigetek védelmére rendelt amerikai hajóhad Manilatól délre Cavite hadikikötőjében állomásozik. Feltételezhető, hogy a Luzon és a Mindanao szigeten lévő amerikai szárazföldi haderő nagyrésze meg kell magát adnia a japán csapatok előtt. (MTI.)

Tudósításunk folytatása a 6-ik oldalon

Uj beosztás a rendőrtisztikar kebelében

Nagyvárad. Saját tud. Ujévi számunkban foglalkoztunk a rendőrtisztikar kebelében történt beosztási változásokkal. Mivel cikkünk félreértésre adhat okot, illetékes helyről nyert értesülés alapján leközzöljük a helyes tényállást.

Az elnöki osztály vezetését 1941. december 31-ig a kapitányság vezetője: dr. Horváth György rendőrtanácsos magának tartotta fenn. 1942. január 1-től az elnöki osztály vezetését a kapitányság vezetőjétől átvette Krasznay Pál rendőrtanácsos, aki egy személyben a kapitányság vezetőjét helyettesíti is. Az elnöki osztályba eddig beosztott dr. Perczel Gyula rendőrfogalmazó gyakornok, a közigazgatási osztályban nyert beosztást.

A bűnügyi osztály vezetésére és a bejelentő hivatal ideiglenes irányítására dr. Gántay János rendőrfogalmazó kapott megbízást.

Dr. Németh Imre rendőrszefogalmazó a kihágási osztályban, dr. Krasztes László rendőrszefogalmazó pedig a bűnügyi osztályban nyert beosztást. Krasznay Pál rendőrtanácsosnak az elnöki osztály élére való állítását a kapitányság vezetőjének tehermentesítése tette szükségessé; míg a többi személyi változás a fiatal rendőrtisztikarnak más ügyágazatokban való gyakorlatszerzési lehetőségét kívánja biztosítani.

Borzalmas gyilkosság rémmeséjével akarta félrevezetni a rendőrséget, egy 11 éves gyermek

Idegbeteg édesanyja biztatására akarta bajba keverni édesapját, aki külön élt feleségétől

Nagyvárad. Saját tud. Megdöbbentő bejelentést tett pénteken délelőtt egy középkorú asszony a rendőrségen. Két kislány társaságában jelent meg és amit elmondott, abból egy bestiális kegyet-

lenséggel elkövetett gyilkosság körvonalai bontakoztak ki. Na, de ne vadjunk elébe az eseményeknek. Lássuk csak időrendi sorrendben mi is történt.

Még a nyáron történt...

Délelőtt 11 óra a bűnügyi osztály vezetőjének szobájában. Az íróasztal előtt egy munkáskülsőjű asszony áll, tőle jobbra pedig két kisgyermek, a 11 éves Péter és a 8 éves Laci. Az asszony előadja, hogy külön élt férjétől. Négy gyermeke, 3 fiú és 1 lány az apjánál maradt.

Csütörtökön a kis Péterke elszökött hozzá és olyan dolgokat mesélt el neki, aminek kivizsgálása a rendőrségre tartozik. Biztatja Pétert, hogy mondjon el mindent őszintén a fogalmazó urnak.

Péter nem sokat enged kéretni magát. Öntudatos tartással áll az íróasztal előtt, fejét felvágja és beszélni kezd. Az asszony mindég közbeszóll, erre kiküldik a folyosóra és csak a két gyermek maradt bent. Most már zavartalanul beszélhet Péter.

— Még a nyáron történt — kezdi elbeszélését, pontosan emlékszem, egy pénteki napon. Édesapám planétáznit küldött el engem, Lacit és a 15 éves

Ferit. Lelkünkre kötötte, hogy mind-egyikünk 6-6 pengőt vigyen este haza. Laci és én megszereztük ezt a pénzt, de Feri csak 2 pengőt hozott. Apám ekkor Ferit a szobában megverte, befogta és az ágy lábához kötötte. Ekkor engem és Lacit kizavart a szobából, de előzőleg megfenyegetett: Ne-hogy eljárjon a szátok, mert agyon-vertelek mindkettőtöket.

Az elbeszélés folyamatos, logikus

Betegek

többnyire székrekedésben is szoktak szenvedni. Vigyázzunk ilyenkor a rendszeres emésztésre. Betegségben szükséges a **PARMOI**

Egy pillanatra sem szakad meg. Ugy néz már ki a dolog, mintha a gyermek filmszerűleg pergetné le a történeteket. Nem is igen zavarjak kérdésekkel.

Péter kis gondolkodás után így folytatja:

„Édesapám elővett egy disznóölővést...”

Kimentünk öcsémrel együtt az utcára. Fordult bennünket a kíváncsiság, hogy mi történik a szobában. Felkapaszkodtam az ablakra, amelynek felső része nyitva volt, s belülről papírral volt beragasztva. Láttam, amint édesapám egy nagy disznóölő kést vesz elő és azt Ferinek a torkába szurja. Azután egy edénybe felfogta a bátyám torkából ömlő vért s abból hazott egyet. Ezután mostoha anyámmal együtt, aki az egészet végignézte, fel-darabolták a holttestet és egy ládába rakták, amelyhez a planétázáshoz szükséges fehér patkányokat szokta tartani.

Erthető megdöbbenést váltott ki a gyermek vallomása, a fogalmazó azonban kétkedve hallgatta a gyermek szá-

vait s ezzel a kérdéssel csapott reá: — Hogy láthatad mindezt, ha az ablak belülről papírral volt beragasztva?

De Péter nem jött zavarba; azonnal kész volt a válasszal:

— Leszakítottam egy darabkát a papírból és a résen kukucskáltam be.

— S mi történt ezután — kérdezte a fogalmazó.

— Édesapám és mostohaanyám — folytatta a gyermek — felemelték a ládát és kijöttek vele az utcára. Mink elbujtunk s csak azt láttuk, hogy együtt futottak valamerre, ahol bizonyára elásták a ládát.

— Miért nem szóltál eddig a dolog-ról?

A velencei nemzetközi filmversenyen aranyéremmel kitüntetett magyar film

Egy éjszaka Erdélyben

Főszerepben: Szelezky Zita, Páger, Nagy István

ma az APOLLOBAN.

Belvárosi

OPERETT

Vily Forst és Mária Holst csodaszép filmje.

Példátlan siker!

Budapesttel egyidőben

GRETA GARBO legújabb világsikere

NINOCSKA

a CASINOBAN

— Neki megmondtam másnap — felelte határozottan a gyerek, — hogy édesapám megölte Ferit, de a részleteket nem meséltem el.

— Hát akkor hogy merted most édesanyádnak elbeszélni?

— Megszöktünk édesapámtól s remélem édesanyám mellett nem ér bennünket bánatódás.

A bűnügyi osztályon azonnal utána néztek, hogy Feri eltűnését egyáltalán bejelentették-e. Kiderült, hogy az édesapát a nyáron tényleg bejelentette, hogy Feri nevű fia eltűnt s mit sem tud róla Péter bementése alapján azonnal detektívek mentek ki a nagypiac-terre, hogy előállítsák az apát, a mostohaanyát és a 14 éves Erzsébetet.

— Nagyon féltem, hogy édesapám beváltja fenyegetését. Igaz-e, Laci — fordult a kisöccséhez.

Laci helyeslőleg bólogatott, éppugy mint bátyjának egész elbeszélése alatt.

— Növérédek, Erzsikének se mesélted el az esetet? — kérdezte most a fogalmazó.

„Nem szeretnék édesapámmal találkozni”

Amikor Péter meghallotta, hogy édesapját felhozzák a rendőrségre, kóvok kis kerek arca először rángult meg s szürke szemében mintha félelem bujkált volna.

— Nem szeretnék édesapámmal találkozni — mondta.

Egyóra sem telt el és a detektívek behozták mindhárom érdekeltet a rendőrkapitányságra. A bűnügyi osztály vezetője elsősorban a 14 éves Erzsikét hallgatta ki. Fejletlen, rosszul öltözött, szerény tekintetű, ártatlan arckifejezésű kislány. Mosolygott, mikor szóltak hozzá és érdeklődéssel várta, hogy mit akarnak tőle. A hozzá intézett kérdésekre elmondotta, hogy szülei szétválása után három

fiutestvérel együtt az édesapjánál maradtak.

— Édesapám jól bánt velünk — folytatta — soha egy ujjal sem vult hazánk, pedig a fiúk igazán megérdemelték volna, mert iskolakerülő, vásott kolyók. Szívesebben is vagyunk édesapámmal, mint édesanyámmal, aki idegbeteg, szegény. Feri már több ízben megszökött hazulról. Legutóbb a múlt év nyarán a nyár végén a Félix-fürdőben találkoztam vele. Kértem, hogy jöjjön haza, de ő felugrott egy vonatra s azóta nem láttam.

Amikor közölték vele, hogy Péter és Laci mivel vádolja édesapját, riadt szemekkel kiáltotta:

— Hazudnak!

Dramai szembesítés

Ekkor szembesítették őket. A leánya Péterhez fordulva, szörnyülködve mondta:

— Nem szégyeled magad ilyeneket mondani? Bolond vagy te is, mint Lujza.

Ez az édesanyja... Péter konokni földreszegett szemmel állt, a kis Laci mellette zsebre tett kézzel s kitarítottak állításuk mellett. Ekkor az egyik detektívnek jó ötlete támadt. Berontott a szobába.

— Hazudsz te csirkefogó — kiáltott rá a gyerekekre, megrázva őt ruhájánál fogva — Feri itt van, mindjárt behozzák.

Péter konoksága most már megtört. Jobbra-balra kapkodta a fejét, mintha menekülés útját kereste volna.

— Na, mi az igazság, Péter? — tette fel a kérdést a fogalmazó.

Rövid gondolkodás után a gyermek kijelentette:

BALLAY SANDOR

Papen nem hagyta el állomáshelyét

Berlinből jelentik: (NTI) Különböző külföldön elterjedt híreszteléssel kapcsolatban, amely szerint Papen elhagyta állomáshelyét, a Wilhelmstrassen közlik, hogy a híresztelés nem felel meg a valóságnak.

Isztanbulból jelentik: (NTI) Az évforduló alkalmával a török sajtó cikkeiből kitűnik, hogy a török állam változatlan békeszándékokkal lép az 1942-es esztendőbe és továbbra is ügyel a török állam biztonságára. (MTI)

Ankarából jelentik: Ismet İnönü

államfő hosszabb kihallgatáson fogadta Papen ankarai német nagykövetelet. A kihallgatáson jelen volt Szaracoglu török külügyminiszter is.

A kormány párt parlamenti csoportja zárt ülést tartott. Az ülésen Szaracoglu külügyminiszter beszámolt Törökország jelenlegi külpolitikai magatartásáról. A külügyminiszter azt hangsúlyozta a képviselők előtt, hogy Törökország külpolitikai magatartása a legújabb katonai és politikai események után is változatlan marad. NST

MANILA JAPÁN KÉZEN!

A maláj-félszigeten áttörték az ellenséges védelmi vonalat. Szovjet Oroszország nem hajlandó hadat üzeni Japánnak

Csendes-óceáni egyezmény jött létre Anglia és az USA között

Washington. (OFI) A hadügyminisztérium bejelentette hogy a japánok elfoglalták Manilát. A hadügyminisztérium a továbbiakban közölte, hogy a japánok helyi idő szerint 15 órakor, greenwichi idő szerint 6 órakor vonultak be Manilába. (MTI)

Saigon. (NTI) Manila elestét a japán hadügyminisztérium rádiójelentésben közölte. (MTI)

Washingtonból jelentik: (OFI) Mint a hadügyminisztérium jelenti az amerikai haderő a japánok manilai bevonulása előtt Cavite tengerészeti támaszpontját kiürítették. Manila elfoglalását bejelentő közlemény szerint az amerikai és a filippinói erők a várostól északra még tartják állásukat, valamint kezükben vannak a Manila-öböl mentén lévő erődítmények. A légitvekenység valamennyire csökkent. Amerikai jelentés szerint a Manilába bevonuló első japán katonák rendfenntartó osztagok voltak. (MTI)

Amsterdamból jelentik: (NTI) A

brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Manila eleste 18 nappal azután történt meg, hogy a japánok az első erősebb csapatokat partra tették a Lingayen-öbölben. Amerikában nem igyekeznek kisebbiteni Cavite elestének jelentőségét, amely a legelőretoltabb támaszpontja volt az amerikai hajóhadnak. Az angol hírszolgálat delhii jelentése szerint Wavel tábornok ettani főhadiszállását megerősítették, hogy a csunkingi elit csapatok útnak vannak Burma felé, hogy résztvegyenek Burma védelmében. (MTI)

Körülzárták a japánok a Fülöp-szigeti amerikai haderő egy részét

Tokióból jelentik: (NTI) A császári főhadiszállás közli: A japán szárazföldi haderő repülőgépei újév első napján a malakkai útvonalon ellenséges csapatzárlatokat támadtak meg. Elsüllyesztettek egy 2.000 tonnás hajót és egy 3.000 tonnásat megromogáltak. Zuhánó harci gépek elsüllyesztettek egy gyorsnaszádot és három harcképtelenné tették. Malajföldön lelőttek egy ellenséges bombázót. Eddig még meg nem erősített jelentések szerint a japánok felszólították Mac Arthurt, a Fülöp-szigetek észak-amerikai főparancsnokát, hogy adja meg magát. (MTI)

Tokió. (NTI) A Domei-iroda értesülése szerint Manilától északra körülzárták egy amerikai haderő egy részét. Japán gépek elsősorban Corredidor erődjét támadták. Több ellenséges gépet lelőttek. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Mint a Domei Iroda megbízható forrásból értesül, Mac Arthur tábornok a manilai japán légitámadás alkalmával Manilában megsérült. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A japánok már ráttörték az ellenséges védelmi vonalakat, jelentik a malajji arcvonalról. Megjegyzik katonai kö

roskben, hogy az úgynevezett Popham-vonal már nincs többé. Amikor a japánok leküzdötték a magaslati állásokat, Celangorig szorították vissza az ellenséges kötelékeket, ugyanakkor a keleti parton előnyomuló japánok elfoglalták Kuantan fontos kulcsállást. (MTI)

Kiürítették az előindiai Madras nagy részét

JANGKOK. (NTI) A Madras ellen küszöbönálló támadásról szóló hírek nyomán a város nagyrészét kiürítették. A Bengáli tartományban lévő feszültség miatt Kalkuttáig minden nagyobb város egyetemét és főiskoláját bezárták. (MTI)

Batáviából jelentik: (OFI) Hivatalos nelyről szerzett értesülés szerint az Egyesült Államok hajóhada pillanatnyilag az indiai-óceánon tevékenykedik. (MTI)

Tengelyellenes nyilatkozatot irtak alá Washingtonban

Stockholmból jelentik: (NTI) Az angol hírszolgálat jelenti, hogy a brit birodalom csendes-óceáni egyezményt kötött az Egyesült Államokkal. Rövidesen nyilvánosságra hozzák az egyezmény részleteit. Az egyezmény nyilvánvalóan Churchill és Roosevelt legutóbbi megbeszélésének eredménye. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) Az angol hírszolgálat jelenti Washingtonból, hogy a Fehér Ház közölte: az Egyesült Államok, Anglia, a Szovjetunió, Kínának Csangkaisek befolyása alatt élő része, a száműzetésben álló holland kormány és 21 más tengelyellenes nemzet közös nyilatkozatot

Tokióból jelentik: (NTI) Egy japán gyorsnaszád a malajji félsziget keleti partjai mentén egy karavánból elsüllyesztett három szállítóhajót, háromat megrongált. A Domei irodának a malajji arcvonalról érkező jelentése szerint az ott harcoló brit csapatok kétharmadrésze felmorzsolódott akutanami harcokban. A félsziget nyugati partján harcoló brit haderőt súlyos veszteség érte. A félsziget keleti partján, Ipohtól délre, a skót hadosztály háromezet embert veszített. Tokióba érkezett jelentések szerint a japán csapatok már északról is elérték Manila külső kerületeit. (MTI)

irt alá. Nyilatkozatukban arra kötelezik magukat, hogy minden segélyeszközt harcbavetnek a tengely erői ellen és nem kötnek különbékét. — (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) Mint Londonból jelentik, Wavel tábornok valószínűleg a távolkeleti szövetséges szárazföldi erők főnökévé, King amerikai tengernagyot az ottani tengeri erő vezetőjévé nevezik ki. Londonban úgy tudják, hogy a csendes-óceáni hadműveletek főhadiszállása Washington és a szövetségeseknek többi arcvonalán vezetendő hadműveletek főhadiszállása London lesz. (MTI)

London és Washington elégedetlen a Szovjet magatartásával

Stockholmból jelentik: (NTI) A Danghens Miheder londoni tudósítója kiemeli, hogy Londonban és Washingtonban nagy az elégedetlenség a szovjet magatartása miatt. A Szovjet ugyanis ez idő szerint nem óhajt résztvenni a szövetségesek játszmájában és nem akar hadat üzeni Japánnak. (MTI)

Bermből jelentik: (B. T.) A londoni Daily Mail jelentése szerint a szövetségesek által Washingtonban létesítendő központi szervezetben Nagybritanniát egy miniszter fogja képviselni. A

miniszter evégből Washingtonba megy. A lap nem hiszi, hogy lord Halifaxot küldik Washingtonba.

Washingtonból jelentik: (OFI) Az amerikai kongresszus pénteken a kora délutáni órákban meghatározatlan időre elnapolta magát. Ezzel véget ért a 67-ik ülés első része. (MTI)

Genfből jelentik: (NTI) Az Egyesült Államok hadügyminisztériuma a légi erő egységesítésének első lépéseként Weaver tábornokot nevezte ki a légi erő főparancsnokává. (MTI)

1942. január 12-én este 8 órakor a Református Kulturpalota (gr. Teleki Pál utca 27)

Zathureczky Ede hegedüestje
Zongorán kísér: Laurisin Miklós

Jegyelővétel: „NEMZETI” könyv- és papirkereskedésében Rákóczi-ut 9. — Telefon: 14-25.

Örvendően erősödik a visszatért részekben a keresztény ipar és kereskedelem

Honlogláló munkát végez az önállósítási alap

A nemzeti önállósítási alaphoz a felszabadított keleti és erdélyi részekből jóval nagyobb számban érkeztek be kérvények, mint az ország trianoni területéről. Ennek oka abban keresendő, hogy az idegen megszállás alatt nagy mértékben leszegényedett az iparos- és kereskedőtársadalom s különösen a fiatalok nem lehetett abban a helyzetben, hogy önállósíthatta volna magát. Azért a felszabadult területeken mintegy 80 százalékkal meghaladja az önállósítási kölcsönök száma a csonkamagyarországi arányszámot.

Viszont a kérvények elbírálásánál is figyelembe vették az illetékes tényezők a különleges erdélyi viszonyokat. A kiutalt önállósítási kölcsönök száma is körülbelül akkora mértékben haladja meg a trianoni Magyarországon tapasztalt arányszámot, mint a kérvényezők százalékos többsége.

A folyamodványokat, mint ismer-

delmi és iparkamarában értesülünk, a nehézségek ellenére is szép eredményeket mutatnak fel az önállósítási kölcsön-akció. Nemesak a városokban, mint Nagyvárád, Szabolca, Szatmár, Nagylároly folyósítottak számos kölcsönt, hanem a nagyobb községekben is, mint például Eled, 8-10 keresztény kereskedő és iparos jutott már önállósítási kölcsönhöz. S úgy a városokban, mint a falvakban több kereskedőnek sikerült aránylag rövid idő alatt annyira megerősödni, hogy határozottan versenyképesé

vált a zsidó konkurenciával szemben. Igaz, hogy az önállósítási kölcsönben részesültek bizonyos előnyöket élveznek az áruelosztásnál is — aminek még nagyobb mértékben kelletne történnie. — azonkívül a kereszme egyre jobban érvényesülő ereje is segítségükre jön. De még így is föltétlenül a magyar kereskedők retermeléséről teznek tanúságot az eredmények, amelyeket felmutatnak.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara részéről dr. Cserny Béla fogalmazó máris több felülvizsgáló út-

tett annak megállapítására, hogy a kölcsönben részesültek kellő módon használták-e fel a számukra biztosított előnyöket. Különösen Szatmáron történt már ilyen felülvizsgálás. Tüzetesen ellenőrizte a kamara kiküldött a kölcsönhez jutott kereskedők berendezését, áru- és pénzforgalmát, üzleti könyveit s megnyugtató észrevételeket tett. Ezt az ellenőrzést folytatni fogják a kamara egész területén, mint ahogy más erdélyrészi ipar és kereskedelmi kamarák területén is folyamatban van ez már.

Örvendős jelenség, hogy — megfelelő szakmai elosztással — mindenfelé új kereskedői egzisztenciák létesültek s lehetővé teszik, hogy a közönség hovatovább minden szükségletét keresztény kereskedőnél szerezze be. Ezzel megteremtődik az előfeltétele annak, hogy az iparrevízió, amely egy magyar nyu tisztogatás fogalomcsiszolásával már remélhetőleg nem később soká gazdasági zökkenők nélkül legyen megvalósítható.

A házassági kölcsön részletes ismertetése

A Hivatalos Lap legújabb számában megjelent a házassági kölcsönre vonatkozó rendelet, amelynek értelmében kölcsönök iránti kérelmeket 1942. január 1-étől kezdődően lehet betejeszteni. A házassági kölcsön-célja, hogy

az arra rászoruló fiatal emberek is családot alapíthassanak. A kölcsönigénylésre vonatkozó rendelet a hivatalos lap ezévi első számában jelent meg és pontosan körülírja a feltételeket.

Kik részesülhetnek házassági kölcsönben?

A rendelet 2. §-a szerint a család-alapításához szükséges bútorok és egyéb felszerelés tárgyak beszerzésére, illetőleg a család önálló megélhetésének megalapozására házassági kölcsönben részesíthetők azok a tudósbajban, nemibajban, valamint átöröklődő betegségben nem szenvedő házasságok, akik erkölcsi és nemzeti szempontból kifogás alá nem esnek és 32. életévüket még nem haladták meg.

Kölcsönt csak olyan házasságok kaphatnak,

akiknek együttes vagyona az 5000 pengőt nem haladja meg és együttes havi jövedelmük a 3000 pengőn alul marad.

Előnyben kell részesíteni a mezőgazdasági népességhez tartozó házasság-

kat és azokat, akik sokgyermekes családból származnak.

A kölcsön iránti kérelmeket a törvényhatóság első tisztviselőjéhez, városokban pedig a polgármesterhez címezve a véglegény lakhelye szerint illetékes községi elöljáróságnál, illetve polgármesternél kell benyújtani. A kérvényben meg kell jelölni a kölcsön összegét és azokat a családi tűzhely alapításához nélkülözhetetlen szükségleteket, kiadásokat, amelyeket a házasság saját erejükből beszerzeni, teljesíteni nem képesek. Meg kell jelölni pontosan az igénylők foglalkozását, a kérelem rövid indoklását és azt a helységet (községet, várost) ahol a házasság megkötése után letelepedni szándékoznak s közölni kell a házasságkötés tervezett időpontját is.

A kérvényhez szükséges iratok

Elsősorban a házasságkötés anyakönyvi kivonatát. A házasságkötés sajátkezűleg írt és aláírt vagy pedig két tanu jelenlétében aláírt nyilatkozatát, hogy a házasság az 1941. évi 15. t.-c. 9. §-a értelmében nem tekintendő zsidónak. A házasságkötés és szülei vagyoni és jövedelmi viszonyait feltüntető hatósági bizonyítvány. A lakóhely szerint illetékes tisztiorvosi bizonyítványát arról, hogy a házasság felek nem szenvednek fertőzőképes, vagy arra gyanus tudósbajban, nemibetegségben, sem pedig átöröklött betegségben. Csatolni kell továbbá hat hónapnál nem régebbi keleti erkölcsi bizonyítványt. A véglegény bizonyítványát, hogy katonai kötelezettségének eleget tett.

Miután előnyben részesülnek a mező-

kat kiszogáltatja. Az engedélyezés hatályát veszti, ha az igénylők három hónapon belül a házasság megkötését igazoló iratokkal nem mutatják be. A kölcsönt csak a házasság megkötése után lehet folyósítani.

A házassági kölcsönt a férj kezébe kell kiadni és a házasság megszűnése esetén a folyósított összeg, illetve a beszerzett vagyontárgyak fele-fele arányban illetik meg a házastársakat. A kölcsön törlesztéséért a házastársakat egyetemleges felelősséggel terhelik. Ez azt jelenti, hogy a kincstár a kölcsönösszeget teljes egészében bármelyik féltől követelheti és behajthatja.

A kamatmentes kölcsönt gyermekáldással lehet törleszteni

A házassági kölcsön kamatmentes és azt havonként az eredeti kölcsönösszeg 1 százaléka kitevő összeggel kell törleszteni. Ha tehát valaki 1000 pengőt kap kölcsön akkor havonként 10 pengőt kell visszafizetni. A házasságkötés után azonban hogy a részleteket hosszabb időközökben: negyed-, fél-, évenként, vagy évenként egy összegben fizethessék. A házasság első évében, valamint minden gyermek születése után 1 évig a törlesztés szünetel.

A házasságból született minden első gyermek után a kölcsön bizonyos összegét elengedik. Így az első gyermek után az eredeti összeg 10 százaléka, a második gyermek után további 20 százaléka, a harmadik után 30 százaléka, a negyedik után 40-et, tehát a negyedik gyermek után már eemmit nem kell visszafizetni. Abban az esetben, ha az időközben történt törlesztések folytán hátralévő tartozás ennél kisebb, úgy a már törlesztett összegből a megfelelő hányadrészt a házastársak visszakapják.

Az elengedést kérni kell és csatolni kell az újszülött születési bizonyítványát.

Kérvényekben és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at,

KELYHEK,

ciboriumok, szentségtartók stb.
legjobb beszerzési forrása:

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templom-berendező és zászlókészítő vállalata
Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
78 éves cég.

Japan egységet akar teremteni Ázsiában

Évezredes döntő erők sorakoztak fel a döntő küzdelemre

Japan 382.550 négyzetkilométeres területén 72 millió lakos él. A termőföldekre eső népsűrűsége több, mint 1000 ember négyzetkilométerenként. Ausztráliában csak egy fő. A japán népesség évente egymillió fővel szaporodik. Földjének csak alig 20%-a alkalmas a megművelésre, ezért Japán az utolsó 50 év alatt ipari államná fejlődött. Az ilyen államnak pedig nyersanyag és piac kell. A nagyhatalmak mindkettőtől elzárják, — a bevándorlást igen korlátozták Amerikába, Hawaiba és a Fülöp-szigetekre — ezért fordult Japán a legközelebbi szárazföldre: Kína felé.

Már 1934. április 7-én leszögezte Japán külpolitikájának vonalvezetését, ezzel az egy mondattal: „Ázsia az ázsiaiaké!” Ezért küzd Japán: egységet akar teremteni Kelet-Ázsiában. Politikai és gazdasági rendet, vezetőszerepet és teljes ellenőrzési jogot Kelet-Ázsiában, Indo-Kínában és a Holland-Indiái szigetek fölött...

A 2500 éves Japán uralkodó valása: a sintoizmus, de a később elterjedt buddhizmus is: a császár, a haza, család, ösök tisztelése és az életet is szívesen odaadó önfeláldozást parancsolja Japánért. A sintoizmus fejlesztette ki a „kodo” mozgalmat. Araki vezérőrnagy, akkori hadügyminiszter pár év alatt 45 millió japánt szervezett be ebbe a hősi mozgalomba. Céljuk: a hősi szamurájok katonai szellemét felébreszteni és nagyraemléltetni. 15.000 katonaiskolában évente 3 millió ifjút készítenek elő a katonai szolgálatra...

Japánnak vannak támaszpontjai a támadásra is

A Japán bekerítését célzó angol-szász támaszpontok — az alaszakai partok, Aleuta-szigetek, Kamcsatka, Kurili szigetsorozat; délen: Hawaii, Guam, a Fülöp-szigetek, Hongkong, Singapore — valóságos középpontjában áll Japán. Észrevéve a bekerítést nem maradt télenül. A Szachalin-szigetektől Dél-Kínáig mindenütt jól kiépített állásokban védekezhet, de mint a legújabb hadijelentések és bizonyítják: támadhat is...

Délről a Spratley- és Hainan-szigetek, a Pratas-szigetek, közelebb Pormosa és a Riu-Kiu szigetek biztosítják Japánt mindenemű meglepetés ellen. A Parao-szigetektől az amerikai Fülöp-szigeteket — a Mashuro szigetsorozatától Hawaii és a híres honolului támaszpontot veszik egymásután sikeres támadások alá.

A Mikádó birodalma Távol-Kelet első katonanemzete. Általános védőkötelességen alapszik a hadsereg, mely valóban megtestesíti Meiji császárnak 1852-ben meghatározott és az 1889-es alkotmányban törvényre lett követelményét: „beesületes, hű, kötelességtudó, bátor, egyszerű, nagymányaihoz ragaszkodó legyen a japán...”

A hadsereg körülbelül 65 szárazföldi hadosztályból áll, mintegy 11 millió harcosból, akiknek legfőbb hadura a japán császár. Ő, a császárok megszentelt személyeként áll Japán élén

A hadügyminiszter közvetlenül a császárnak alárendelt a parlamenttel szemben nem felelős, szabad bejárása van az uralkodóhoz. A katonai körök és a vezérkar erősen befolyásolják Japán belpolitikáját is. Olyan politikusként, akivel szemben a hadsereg bizalmatlan: el kell tűnnie a japán politikai életből.

A szárazföldi hadsereg főfegyvermege egyesítetten a „harcos fegyvernem.” Idetartoznak: a gyalogság, páncélosok, repülők, tüzérség és a lovasság. A repülők sem önállóak, besorakoznak a szárazföldi, illetve ten-

geri-haderő katonai egységei közé. A japán repülők haláltüvegvető bátorsággal, önfeláldozóan támadnak. Géphiba, vagy ellenséges tüzérség találta esetén nem ugranak ki a gépből, hanem vagy gépükkel együtt pusztulnak el, vagy azt a földön felgyújtva: öngyilkosságot követnek el, mielőtt fogságba kerülnének! De ez nem gyávaság, vagy talán alacsonyabb szellemi színvonal náluk, hanem benső meggyőződés. A japán haditörvények szerint: A halál a pehelynél is könnyebb, de a kötelességteljesítés mindig nehezebb a hegynél is!...

Egy marék rizs egy napra

A japán harcos szívós és igénytelen. Marék rizszel beéri egy napra... A faramdalmakat kitünően bírja, napi 50–60 kilométeres gyalogságot megszokott „gyakorlat” náluk. A megállások között rövid pihenőknek nem ülnek le, vagy heverednek le, hanem guggolva — a nálunk is szokásos reggeli torna: „térdet mélyen hajlítás” formájában — pihennek. Kedvelik a személyes ügyességen és bátorságon alapuló közelharcot, a japán dzsju-dzsicu világhíres. Tisztjeik inkább öngyilkosok lesznek, mintsem hadifogságba kerüljenek. Tokióban, a „Yasukumi szekrény”-nek nevezett gyönyörű hősi-légtérben vannak az elcsatoltak hamvai. A japánok Istenfiaiknak tartják az itt nyugvó hőseket...

Petróleumot, vasat és egyéb ásványokat eddig Amerikából kapott — ha ugyan kapott — Japán. Ezért van szükségére Japánnak most Holland-Indiára és Indo-Kínára, amelyek nyersanyagadáson kívül jelentős számú japánt is elbírnak a népszaporulatból.

Francia-Indo-Kína 1940 szeptember 26-tól — a vichyi kormány hozzájárulásával — a gyakorlatban már japán katonai megszállás alatt áll. Vasutai útjai, a Ganj-Rahn, Hafong és Baidalona támaszpontok már Japánt segítik, nem egy pusztító támadás indulhatott innen. Kelet-Ázsia partí vizei — tülzás nélkül — japán belterekkelé váltak! Megszűnt Indo-Kínából a Csangkaiseknek szóló utánszáll-

ítás is és szüntelen légi támadásokban örlődik fel az 1160 kilométeres Burma-út is...

Holland-India jelentős nyersanyagai: a cink, a kaucsuk és az olaj. Mindhárom igen fontos a hadviselő feleknek. Egyedül Japán évi 350.000 tonna olajat vett Holland-Indiától, melynek évi termelése a 9 millió tonnát is eléri. Erthető, hogy mit akar Japán Holland-Indiában.

Végezetül néhány dátum Japán és Amerika viszonyából, ami mindennél többet mond:

1855. Perry, amerikai admirális-tengerész gyalogsága kihajózik. Tokióban kereskedelmi megegyezés létezik a két állam között.

1867. Amerika megvásárolja az oroszoktól Alaszka: belép az ázsiai életébe.

1894. Japán-kínai háború: Amerika csak „megfigyelő”.

1898. Hawaii és a Fülöp-szigetek megszerzésével Amerika megkezdi Japán bekerítését.

1905. Az orosz-japán háború befejeztével Japán megszerzi Dél Szachalint és Koreát.

1906. Amerikának Kínába küldött „bitterítői” — a politikai ügynők — megteremtik a kínai „belső arcvonalt” Japán ellen.

1917. Japán — entente oldalon küzdve — elsőbbségi jogot nyer Kínában.

1920. Kinulazzák Japánt a világ-háborút követő békekémben.

1922. A washingtoni flotta-egyezmény megkötötte Japán kezét.

1931. Japán megszállja Mandzsuriát.

1933. Japán kilép a Népszövetségből.

1935. Kétő a japán-kínai háború.

1936. Japán felmondja a flotta-egyezményt.

1941. Japán hadat üzen Amerikának és Angliának...

1942...? (P.)

Ember- és hadianyag kiméletlen harcbanvetésével támadnak a szovjet csapatok

A németek mindenütt visszaverik a támadásokat

Berlinből jelentik: A Führer főhadiszállásáról közlik a NTI-vel. A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenség a keleti arcvonal igen sok pontján folytatott támadást. Egyes betörési helyeket elvagtunk, a többiket visszavertük. Erős harcigépek esütőtörtőkn is támadták a Pseudoziában partraszállt ellenséges erőket, valamint a kikötő berendezéseket. Egy közepénagsúgu kereskedelmi hajót és egy kis hadihajót elsüllyesztettünk. Három teherhajót lángba borítottunk négy szállítóhajót megrongáltunk. Észak-Afrikában nem történt nagyobb tevékenység. Az Aggedabbinál visszavert angolokat német harcigépek támadták. Az anglok érzékeny veszteséget szenvedtek. December 24 és 31. közt a brit légiere 58 gépet veszített. A német légiere ugyanezen idő alatt 18 gépet veszített az Anglia elleni harcban. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A pénteki hadijelentés kiegészítésekép közlik: A bolsevikiek éjjel-nappal a legnagyobb erőfeszítéseket teszik, hogy igen nagy létszámú csapatok harcbanvetésével hegyomják a keleti arcvonalon lévő német állásokat. Január elsején ember és hadianyag kiméletlen háboruba vetésével sűrűn tömörít-

tett szovjet erők több helyen megkisérelték a betörést a német állásokba, ahol a bolsevikiek számbeli fölényük következtében kisebb helyi sikereket elértek, a németek betömtek a betö-

Ellentámadásba mentek át és több magaslatot elfoglaltak a németek

Berlinből jelentik: (NTI.) A keleti arcvonal középső szakaszán harcoló német haderő január elsején megállított egy ellenséges támadást. A német csapatok azután ellentámadásba mentek át és sikerült elfoglalniok egy nagyobb bolsevik erőktől megszállott helyiséget. Több magaslatot sikerült elérniök. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 579. közleménye: Aggedabbia arcvonalán nem történt rendkívüli esemény. Légi alakulatok eredményesen támadták az ellenséges erőket. Bardia körül hevesen folytatódnak a harcok. Egy ellenséges hajóraj ismételen bombázta a Bardia körüli térséget. Sollum vidékén tüzérségi tevékenység volt. Egyik repülőgépünk lelőt két ellenséges gépet Tripoli felett. Két másik gépet a légvédelmi őrök lőttek le. A német

rési helyeket. Elkeseredett elhárító harcokban visszaverték a szovjet csapatokat és ennek során igen sok szovjet hadifozoly került német kézbe. — (MTI.)

Rómából jelentik: A Stefani-iroda jelenti a hadiívezetből. Az olasz expedíciós hadtest a Szovjetunióban öt hónap alatt a következő eredményeket érte el: Az expedíciós hadtest június végén hatolt be az ellenség területére. Azóta kétezer kilométer távolságot tettek meg. Veszteségeik rendkívül csekélyek az ellenségnek okozott veszteségekhez viszonyítva. Eddig 16.700 foglyot ejtettek. A zászmány a következő: 16 drb nagyobb tüzérségi harcieszköz, 15 aknavető, 100 géppuska és 400 jármű. Lelőttek 52 ellenséges repülőgépet és 20-at megrongáltak. (MTI.)

Kávéházakban és vendéglőkben kártya Magyar Lapok-ot.

Szent László király, Erdély patronusa

Írta: SZÉLL SÁNDOR dr.

I. Származása és élete

Mult évben volt Szent László, a legnépszerűbb magyar király születésének 800. évfordulója, ez évben pedig szentté avatásának 750. évfordulója lesz. Ezért kell róla részletesen megemlékeznünk.

Árpád-házi Geza (király 1074-1077) és László (király 1077-1095) a XI. század legelőkelőbb származású uralkodói voltak. Az egykori Zsolts vármegyében született Taksony vezér unokája Szent László, a Szent István által megvakított Vászoly (Vazul-Basil) öccse, igen előkelő házasságot kötött, amikor nőül vette Wladimir orosz császár leányát. Három ösmagyar nevű fia: Endre (latinosan Andreas vagy András), Béla és Levente. — Béla (király 1047-1063) 1033-ban ugyancsak előkelő házasságot kötött, amikor II. Miscolav lengyel király lányát, Richeza hercegnőt nőül vette. Richeza ugyanis a normann eredetű lengyel királyi családból származott és anyai ágon a szász császároktól származott. Anyja Szent Richeza, nagyanyja pedig III. Ottó német királynak és római császárnak volt a nővére, aki Lotharingiából került Lengyelországba. Ezen előkelőségben egyedülálló származásánál mindjárt megemlíti, hogy I. László király felesége Aldehaid, Rudolf német császár leányt, Piroska nevű leánya (Irene) pedig II. Joannes bizánci császár felesége volt.

Béla király bátyjával egy új korszak megteremtői, amikor a menekülésből visszatérnek az országba és megkezdik a romok eltakarítását és a keresztény egyháznak régi fényébe való visszaállítását. Az a folyamat ugyanis, amely már Szent István életének utolsó esztendeiben megindult és amely végül az idegen befolyást túrnem akaró fajmagyarság hatalmas felzárkzásában, ferradalomban robbant ki, teljesen rombadöntötte Szent István apostoli művét. Trónvillongások tetézték a zavart. Majd a német-római császár hadjáratai, amelyekkel hűbéri jogait akarta érvényesíteni az ország felett. Ebben a zűrzavarban a nemzet az ellenzék: az idegenbe menekült Mihály és Vászoly családból származott királyfiakat tisztelte meg bizalmával, akik rokonságaik révén hatalmas összeköttetésekkel rendelkeztek a normann, szász, lengyel és orosz uralkodóknál. Így tértek vissza Szent István halála után Endre, Béla és Levente, akiktől a nemzet az idegen befolyás teljes megszüntetését remélte. A reménység teljes egészében valóra is vált.

Ezért Szent László születésének ideje határkö Magyarországnak történetének egy régebbi. Árpádnak a hún 533-évek egykori földjére való visszatérésével kezdődött korszaka és az új, a független és birodalmi Magyarország korszaka között.

A visszahívott árpád-házi hercegek, akik 1046-ban jöttek Magyarországra, azonnal hozzáfogtak a helyreállítás munkájához. A szentistváni tíz püspökből csak három maradt életben. Új magyar püspököket kellett kinevezni és új püspökségeket kellett alapítani.

Péter magát gyengének érezvén, ugyanis hűbérül ajánlotta fel az országot a császárnak. A császár haddal igyekezett az ellenszegülő magyarsággal szemben jogait érvényesíteni. III. Henrik német-római császár 1042-től kezdve három éven át három haborút vezetett Magyarország ellen. A fajmagyar Aba Sámuel a harmadik csatában elesett, Péter másodsorú megkoronáztatta magát a német császár koronájával és alattvalói hűséget fogadott neki.

Ekkor hívta bába az ideiglenes uralom ellen felkelt magyarság a száműzött Árpád-házi hercegeket. Endre helyreállította Magyarországnak függetlenségét. Ez azonban csak kemény hadjáratokkal sikerült. A magyar hadsereg megszervezésére és ezeknek a felszabadító hadjáratoknak a vezetésével Endre király Szent László atyját a bajvivő Béla herceget bizta meg.

Béla két csatában (Vértés és Pozsony 1052) megveri a császárt, aki így kénytelen a magyar királyt egyenrangúnak elismerni Béla népszerűsége ezzel azonban oly hatalmassá nőtt a nemzet előtt, hogy Endre fiának Salamonnak trónját féltette tőle. Ezért eljegyezte Salamont a császár leányával. A nemzet erre elfordult tőle és Béla mellé állott, aki az ország keleti egyharmad részében volt királyi kormányzó.

Endre haddal ment Béla ellen és a csatában elesett. Kisfia Salamon, a császár udvarába menekült. Ekkor a nemzet Bélát kiáltotta ki királlyá (1061). De a császár elismerését fegyverrel kellett kivívni, mert a császár az országot leánya hozományának tekintette. Béla király fiai, akik az ország keleti harmadának székhelyén Bihar-Váradon nevelkedtek, közben vitéz katonákká serdültek és Salamonnal szemben, aki több ízben hűbérül

ajánlotta fel az országot a császárnak és adófizetésre kötelezte magát, megvédték az ország függetlenségét. A híres mogyoródi (1074) csata valóban az önálló és független magyar királyság kezdőpontja.

Ettől kezdve (1075) már a német császár, a pápai és a bizánci császár kancelláriák is rex címmel illetik az ország fejt, holott addig csak a dux cím volt használatos.

Az ország függetlenségének kivívása után Géza a bizánci császártól elismerésnek jelül arany koronát és ami ennél a szimbólumnál is nagyobb jelentőségű, császári hercegnőt kap feleségül, ami szövetséget is jelentett. Két évvel később ezzel a bizánci koronával koronázza meg magát László király, akire most az a feladat vár, hogy az ősi scytho-hun örökség alapján egy nagy birodalom alapjait fektesse le.

Ehhez először vallási téren kellett rendet teremtenie. Függetlenítette egyházát úgy a nyugati (német), mint a keleti (bizánci) befolyástól. Sőt a római pápa fennhatóságát sem volt hajlandó elismerni. Maga alapította püspökségeit (Gyula-Fehérvár, Araos, Bihar-Várad, stb.) és nevezte ki püspökeit. Csakhamar egész Európában, mint Európa legelső lovagját ismerték és nem csoda, ha az európai nyugati fejedelmek és a pápa őt szemelték ki a megindítandó kereszties hadjáratok vezérévé.

Szent László édesanyja, nemcsak nagynevű nyugati császárok vadéka volt, hanem rendkívül nagyműveltségű, a latin nyugatúért lelkesedő, szentéletű asszony, László, aki ifjúkorában az ősi Bihar várában anyja felügyelete alatt nevelkedett, teljesen elsajátította ezt a hatalmas műveltséget és nemcsak Európa legelőkelőbb származású, hanem egyik legműveltebb uralkodója is volt, akit saját népe és a történelem a legnépszerűbb magyar király jelzővel tüntettek ki. Kiváló lovagi erényeit és sudár szép természetét lotharingiai származású normann édesanyjától örökölte.

A nagy nyugati műveltségű király, keletért lelkesedett. Így lett Erdély patronusa. Az erdélyiek, akik az idegen befolyás alá került magyar királyokkal szemben ellenzékbe mentek, éltek-haltak Szent Lászlóért. Szent László is mindig legszívesebben Biharban és Erdélyben időzött. Az egykori római Apulum helyén a Bizáncban keresztény hitre tért erdélyi Gyula vezér, Szent István nagyatya emlékére egyházat is alapít (Gyula-Fehérvár).

Béla király feleségének, Richezának hét gyermeke volt: három fiú és négy leánya. Gézának ősi magyar (Gyosics-Gecse-Geyza-Géza), Lászlónak szláv (Wladislav, valószínűleg dédatyja Wladimir orosz császár után) és Lambertnek normann neve volt. A szláv nevek divatosak voltak az Árpád-ház ezen ágának tagjainál. De a név nem jelent semmit, a tettek bizonyítanak.

Már pedig Szent László legnagyobb királyunk volt és igen találóan írja róla Benedek Elek Szent László mondáinak elején: Sem azelőtt, sem azóta nem volt a magyarnak királya, kivethetkedett volna Szent Lászlóval.

Szentéavatásának 750. éves évfordulóján az ő közbenjárásáért fohászok minden magyar ember, hogy legyen újabb csodát, segítse meg a magyar történelmi próbáján.

„Uram Isten és Szent László segits!” — kiáltja nyolcszáz esztendeje a székely.

Ezt kiáljuk mi is nagy bizalommal Szent László évében.

Manila és Cavite kikötőjéből kivonták az amerikai hadihajókat

Tudósításunk folytatása az 1. oldalról

Rio de Janeiroból jelentik (NTI): Ideérkezett hírek szerint a washingtoni tengerészeti hivatal megerősítette Cavite támaszpont kiürítésének hírért. A jelentés szerint a kiürítés előtt a hadianyagokat elszállították a szigetről, az ipartelepeket szétrombolták, a raktárakat és egyéb berendezéseket elpusztították. (MTI.)

Tokióból jelentik (NTI): A maláji arcvonárról érkezett legújabb jelentések szerint a brit csapatok Kuantan elvételét követően teljesen felhagytak a japán kézben lévő területre. Igen sok szökevény arról ad hírt, hogy a félsziget déli részén sok városban rablóbandák garázdálkodnak és a katonai

rendőrség hiába igyekszik a rendet fenntartani. Sok menekült és szökevény bandákba tömörült. (MTI.)

Rio de Janeiroból jelentik (NTI): A washingtoni hadügyminisztérium közli, hogy a hadihajókat visszavonták Manila és Cavite kikötőjéből. Manikától északra az amerikai csapatok erős állásokban helyezkedtek el és megszállva tartják Corredidor szigét. A hadügyminisztérium a Fülöp-szigetéről érkező jelentésekből úgy értesül, hogy az amerikai csapatok csak két nappal ezelőtt hagyták el Manilát, tehát sokkal később, mint ahogyan nyílt várossá minősítették.

Újabb jelentések arról számolnak be, hogy Roosevelt és Churchill új haditerveket dolgozott ki. (MTI.)

Singaporet teljesen elzárták a japánok

Lisszabomból jelentik (Stefani): Angol forrásból érkezett hír szerint a Singaporembe élő asszonyok és gyermekek már megkezdtek a város elhagyását. A vakrémület elkerülése végett kijelentették, hogy a várost csak az önkéntes elhagyozók hagyják el és nem fenyegeti veszély Singaporet. Az élelmezés egyre több nehézségbe ütközik. Szigorú jegyrendszert léptettek életbe. A japánok a légi és tengeri hadműveletekkel a valóságban teljesen elzárták a várost. (MTI.)

Lisszabomból jelentik (Stefani): A Maláji-félszigeten küzdő angol csapatok parancsnoksága Kaun Lumpurba tette át székhelyét. Az új főparancsnok kijelentette, hogy az utol-

só lépésig védik a várost. Minden áldozatot meghoznak, mert az angoloknak meg kell védeniök ezt a fontos kikötőt. Manila eleste után valószínűnek látszik, hogy az északamerikai csapatok felhagynak a Fülöp-szigetek védelmével és Holland-Indiába hajóznak át. A valóságban már amerikai parancsnokság működik Jáva-szigetén. (MTI.)

A Pest írja: Buenosairesből híre érkezett, hogy Alaszkaiban és az Aleuti-szigeteken állandó riadókészültség van. Az Egyesült Államok hatósága attól tartanak, hogy japán támadás érheti a szigetsoportot és Alaszkat.

Amikor váradi vitézek vívták és foglalták el Polock várát

Irta: Jakiovsky Dénes

A német hadijelentések annakidején nagy örömmel és lelkesedéssel adták tudtára mindazoknak, akik a német-orosz háború fejleményeit felelősen figyelemmel kísérték, hogy Polock elesett. Nemsokára rá a mozik vásznain térképeket vetítettek a kiváncsi nézők szeme elé s azon bemutatják a város fekvését s az elfoglalását eredményező csapatmozdulatokat is szemléltették. Ezzel aztán napirendre tért mindenki a nagy esemény felett s aminél mondani szokás — elkönyvelte.

Kevesen gondoltak bizonyára arra, hogy ez a város fekvésének köszöni jelentőségét s ezáltal lett fontos hadászati pont. Két folyónak, a Dünának és a Polota-nak egybefolyásánál épült s ezzel a sorsa megpecsételődött. Zivataros volt a múltja, napjainkban is nagy változáson esett át s ki tudja, mi vár reá a jövőben?

Hajdanában a kievi, illetve novgorodi, majd a szmolenszki fejedelemséghez tartozott. 1307-ben a Balti tartományok közé sorozott Livóniába kebelezték be. Többször cserélt gazdát. Hol a lengyelek, hol az oroszok ültek be falai közé és bírták hosszabb-rövidebb ideig. Tulajdonképp csak 1772 óta van államodóan orosz kézen, ha azt a kis időt özt nem vesszük tekintetbe, amelyben Napoleon zászlója lengett falain 1812-ben.

Óslakói a finn-ugor eredetű, tehát a magyarokkal rokon lívek voltak. Ezek azonban az évszázadok viharában nemcsak a szoros értelemben vett városból, de még a környékéről is kipusztultak. Ma már csak egy kis töredékük él a rigai öböl környékén tizenkét halászfaluban. De sem maguk, sem mások nem nevezik őket eredeti nevükön líveknek, hanem randaliskáknak, mert a szárazföld szélén (am Bande des Landes) laknak.

Amikor Báthory István erdélyi fejedelem ült a lengyel királyi trónra és 1579-ben háborút indított Rettegő Iván orosz cár ellen, hogy a fegyver döntson Lithvania és Livónia hovatarozandósága ügyében, először is a vizes árkokkal és mesterséges mocsarakkal körülvett Polockot ostromolta meg. Seregében a lengyelek kivül németek, magyarok és erdélyiek is voltak.

Amint egykorú feljegyzésekből és pedig a birodalmi kincstár főszámvevőjének — ihesauri regni primarius notarius — nemes Mlodzieioroski főintnák az 1579. évben befolyt és elköltött állami jövedelmekről készített pontos kimutatásából kitűnik, Báthory hadrakészülő seregében 11 kapitány és 1 vicekapitány vezetése alatt 1182 erdélyi gyalogos volt.

Csukáth Péter parancsnoksága alatt pedig 116 nagyváradi huszár és 23 gyalogos.

A huszároknak 6 magyar forintot fizettek egy hónapra zsold fejében. Ölelmészükre ugyanarra az időre 100 magyar forintot adott ki a kincstár. A gyalogosok számára egy összegben 120 magyar forint utaltatott ki.

Az erdélyi és váradi vitézek egy-

aránt derekansan megállották a helyüket. Amint a történelemírók elbeszélik, nagy érdemeket szereztek azzal, hogy a felvonulás ideje alatt lépésről-lépésre egyengették az útát a rengeteg erdőkön át s ha kellett, a favigó baltát nagytértelen karddal, puskával cserélték fel. De különösen kiűntek magának Polock várának megrohanásakor.

A király ugyanis nem tudta ágyúit megfelelő helyekre felállítani és hatáson alkalmazni. Arra szólította tehát fel magyar vitézeit, hogy kötélyhágosokon másszanak a fából készült falakra és gyűjtsék azokat fel. Miután jutalmat is helyezett kilátásba, a magyarok égő fályákkal a kezükben halálmegvetéssel küszködtek a falakra s bár sokan elesetek és megsebesültek közülük, a beléjük helyezett bizodalomnak megfelelőek. A vár kö-

röskörül égni kezdett, a király jelt adhatott a rohamra. Az ostromlók behaloltak a várba s véres utcai harcok árán legyőzték az elszántan küzdő védőket.

Hogy Csukáth Péter kapitánynak és a váradi vitézeknek oroszlanrésziük volt a kockázatos hadi vállalkozásban, az a már említett főszámvevői kimutatásokból állapítható meg. Azt olvassuk bennük, hogy

Csukáth Péter, a váradiak kapitánya 75 forintot kapott csapatjának jutalmaképp, Rácz Péter váradi huszár 100 forintot, Balogh Mátyás pedig 33 forintot.

A király szeptember 13-án kegyelmesen elbocsátotta őket s utköltésükre 500 forintot folyósított.

A váradi vitézekkel kapcsolatban még csak egy adatot könyvelt el nemes Mlodzieioroski Jácint a rendki-

Szóda viz
olcsón bármikor
hieginkusan otthon
készíthető.
Palackok és szénsav-
patronok kaphatók és
cserélhetőek

TÖRÖK

vas-, testék- és háztartási cikkek
kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

vüli kiadások — extraordinariae — rovatában. A valami bajba jutott Horváth Jánosnak 20 forint segélyt adott a király, aki katonáiról atyailag gondoskodott.

A Polock megvívásánál szerzett bátorokkal s tarsolyaikkal a király jutalomtáráival a váradi vitézek elindultak hazafelé azon az úton amely Varsó, Krakkó, Bártfa, Eperjesen és Szatmáron át vezetett Erdélybe. Bármilyen kevesen voltak, dicsőséget szereztek a messze idegenben maguknak és nemzetüknek. Ebből a dicsőségből Nagyváradnak is kijut, mert Csukáth Péter és az ő vitéz katonái váradiak voltak.

MI LENNE...?

1942 a döntés éve lesz, ezt hallani mindenfelé. Vezércikkek, rádióhíradások harsognak felénk, — államfők, híres publicisták, — mint megvaltozhatatlan tényként hirdetik az új év küszöbéről, hogy még ez évben tisztázódní fog a világ sorsa.

A kilátások valóban e mellett is szólnak, hisz talpon áll már az egész világ, — már nem csak országok, de világgrszek rohamozzák egymást, — már nincsenek tartalék erők, melyekkel ellenségeink — a mult világháború mintájára — tovább húzhatnák az időt. Anglia — a Szovjet után — utolsó nagy adóját, Amerikát is kújjátszolja. A Szövetségesek súlyú hadihelyzetére való tekintettel a legutóbbi konferenciákon Churchill már a jutalmakat is széjjel osztotta: Roosevelt a messzekeleti japán javakat kapják meg, szövetség-böröstől, — Sztalinra pedig Európa „újrendezése” várna — teljes gazdasági és politikai jogkörrrel...

Churchill tehát halálfelelmes végszükségletében színváltott: a zsidó liberál-kapitalizmus alapjára épített Brit világbirodalom megmenekése érdekében bennünket a Szovjet védeksége alá helyezett, — a történelem leghitványabb politikai szelhomosságával borralalóul kintálta fel Európát azért a szívességért, amiért a bolsevik front megteremtésével — zsidó népbiztosok korbácsa előtt — most jámbor muszkavér ömlik halálma megőrzése végett Tisztán a beléges fantáziából fakadó hírverésekkel próbálkozó hazugságokra és a Tengely-hatalmak erőinek állandó lebecsülésére kapott sok kemény leckemellett, legfrissebben Japán esendesocéáni feltartóztatatlan térhódítása ad méltó választ. S amikor már az amerikai és angol lapok is sokalják az örökös „tervszerű visszavonulást”, — amikor magányos percében már tán Churchill is belátja a Szigetország sérthetellenségének utópiáját, — az angol királyi kormány feje hirtelen

szükségét látja Európa bolsevizálásának.

Az angol diplomácia sosem ment a szomszédba egy kis embertelenségért, ha a helyzet úgy hozta. Határolan kapzsiságának, önzésének kiszolgálására szemrebbenés nélkül fűzött milliókat rabláncra. Gazdasági érvényesülésének szertelen kielégülési vágya függölyt nekünk, országokat igázott le, — s most egy egész világ-rész civilizáltságát, Európa kulturáját képes koncul dobni saját bőre mentése végett!

Elhisszük, hogy Anglia ezt a sötét szándékát már végső reménytelenségében határozta el. Am ez a tény a mi rendíthetetlen győzelmi hitünkkel csak megerősíti, — és aláhúzza azt a biztos feltevésünket, hogy Churchill elméletben már feladta a harcot és ebből következtethetünk a leghatározottabban arra is, hogy 1942 valóban a leszámolás esztendeje lesz. Mi mindent elhisszünk és feltételezünk, de az angol szándék kértványosságának tudomásulvétele mellett most fellésszük a kérdést azok felé, akik a Tengely és szövetségesei seregeinek jóvoltából élvezett nyugalomban és nagyjó dolgokban még mindig nem kívánnak határozatlan színt vallani a világegyetem kialakulásának tekintetében, vagy igen átlátszó szövegezésel amugyan nyilatkoztak: „bánom is én akármelyik győz, csak nekünk hagyjanak békét”, — vagy teljes külpolitikai analfabétizmusból akár tilkon, akár nyíltan téves vonalon haladtak — tudják-e mi várna rájuk az angol aggrém valóraválásával? — Tudják-e ezek a közérdek terhei, mi lenne, ha a béketárgyalási asztalfőn

Churchill ülne, két oldalán Sztalinna! és Roosevelttel, melyhez a hangot egy rakás száműzött papír-kormány szavalókórusa adná — Benes Eduárd vezényletével. Rövid eszükkel elképzelik-e, mi történe Európával, vagy mi lenne Magyarország sorsa, ha Sztalin uszítására, emigrált, zsidó terrorfuk rohamoznák hazánkat — Kun Béla parancsnoksága alatt? A leímt liberális világ főbérőinek elpuhult agya vajjon felbírja-e mérni, mi lenne velünk annak a mérhetellenségig feszülő gyűlöletnek kibőbbandásával, melyet a bolsevizmus elleni harcunk és a Tengely legelsőként való csatlakozásunk táplál a vépeskező Sztalinnek körében? Rendelkeznek-e néhány józan pillanattal ama kérdés eldöntésénél, hogyha Churchillra bíznák, vajjon mi jönne a történelmi hívatásunkat minden tekintetben elismerő Uj Európa helyébe? Az ázsiai embérsöpredék ránszobadításával mi lenne kulturánkkal, egyházainkkal, papjainkkal, — mi lenne gyermekeinkkel — asszonyainkkal — leányainkkal?...

Ha akad még valahol ilyen teves világszemléletű sötétség által megszállott agy, — hát mielőtt szavát hallatná — ezekre a kérdésekre feleljen!

Mert mi tudjuk, mi lenne, — mi érezzük a tét nagy horderejét, azért vállalunk minden terhet, nélkülözést és áldozatot magyar büszkeséggel, — ezért harcolunk a győzelembe vetett legszenlebb hittel és ezért számolunk le minden ellenséggel még ebben az évben!

„Bafisa” Hardtmuth rendszerű cserépkályháimmal
40-50% fűtőanyag megtakarítás.
Szerelés, átrakás, javítás. Figusch I. József
Telefon: 17-76. Szilágyi Dezső-u. 3. keramikus mérnök.

Levél egy barátomnak kisasszonyhoz

Kedves Klárikám!

Mikor először láttalak, semmitmondó és — sokáig érő pólyásbaba voltál. Aztán... furcsa az élet! csak IV. clemista korodban láttalak viszont. Sápadt, nyurga és zárkózott kisasszony voltál, aki letagadta előttem, hogy verseket ír. Aztán ismét évek teltek s csak a közös ismerősöktől tudtam meg, hogy szép, sőt feltűnően szép hajadonra serdültél.

S akkor végre ismét találkoztunk. Színházban. Korunk divatjához híven. Te is ki voltál pingálva, Klárikám. Hamarjában cserben hagyott az időérzésem: úgy 20—22 évesnek néztelek és bizony elcsodálkoztam édesanyád szavain, hogy alig múltál tizenhat. De azért persze szép voltál így is, sőt! Feltűnően csinos.

A szünetekben, mikor a közönség gépiesen feláll és kezd lódolni kifele, sokszor pillantottam át a páholyokba, hogy lelessem arcomról az előadás hatását, vagy kifogjam egy-egy sokat eláruuló pillantásodat, melyekkel talán visszaköszönsz valakinek, vagy a hullámzó embertömeg fölött elmélázol, vagy tudomásán, de néze! valahová. Hát nem! Mire a függöny legördült és édesanyád felállt helyéről, Te már a világnak hátul állva a lámpák fényét zsebtükrödbe irányítottad s másik kezűddel a puderpamacsot kezelte hajmeresztő szorgalommal.

Nem tudom, miért kellett minden felvonás után kiugranod arcomon a drágéria-királytól, frizurádon a káros rendben elhelyezett hajszálalattól, de hát eléggre szívesen csapnak — gondoltam — s az a kis, keszkölöny mosi bizonyára cívezi a divatos frizuráját, arcom az ünnepi maszt, általában egész nagylányos megjelenését, melyet ugyancsak a nagyektól — sajnos, nem a legjobb izlésű nagykortól — elcselt nyúlósos kendőzőkötéssel igyekszik átáramasztani. Mivel előzőleg már értesültem róla, hogy énekelni tanul — nem is egészen alapítvány — színpadi ambícióid vannak, azt is csendben megállapítottam, hogy a színjátszás mesterségéhez szükséges segédanyagot: a kifestést, no lám, már magánúton el is sajátítottad.

Aztán hazamentünk a színházból, ki erre, ki arra, anélkül, hogy beszélhettem volna Veled és mélyebben is beláthatatlan volna. És pár nap múlva — mert furcsa az élet! — új-ótt találkoztunk kellel! Felmentem: Hozzád. Kora délután volt, tartalom is tőle, hogy rosszkor jövök, esetleg pongyolán találok a hölgyeket. De nem.

Te valami lelkét írtad a nappali szoba asztalánál, állóképed, hajmeseled kifogástalan rendben és arccalád — ismét kifestve. Nappal. Ott hon. A tanuláshoz. Klárikám!

Aztán egyszerre csak berregni kez-

dett a telefon és Te odasiettel. Valami ifju lovagod állhatott a drót másik végénél, amint a fél-beszédből megállapíthatam. Te nevetgélteél, süldőlány-módra kacérkodtál, közben a szemed csak úgy ragyogott. Igen kedves voltál így. Skért nem adtam volna, ha láthatalak volna kipírulni, vagy tán elpiralni ott a telefontól. Milyen ellenállhatatlan bűbájjal egészítette volna ki bontakozó ifjú szépségedet ez a színváltozás, még ha közben homlokod és orrocskád hegye — horribile dictum! — ki is fényesedett volna. Sajnos, a kendőzés igen gondos való: pír, vagy fény át nem törhet. A tizenhat éves csitrinek csak a mozgása, csak a szeme ragyogása, csak a csacska beszéde volt tizenhat éves. Orcám és homlokán egy érett hölgy mozdulatlan lárvája pompázott. És visszas, zavaró volt ez a kétféleség.

Klárikám, nem akarok elvi álláspontot elfoglalni az arc festése ellen, úgy is hiába tenném, hiszen — divat s ez ellen nincs felekezés. De meg kell mondanom Neked, hogy ezt a di-

vatot a hervadó nők találták ki! Kitalálták először, hogy hervadásukat mesterségesen leplezve messze időkre kitolják az ifjúság látszatának határát és kitalálták másodsor, hogy ifjút és öreget egységes mázzal bevonva eltakarják, újból félreállítsák, divatjamúlt fogalommal alacsonyítsák az ifjúság, az egyetlen, soha vissza nem térő, gyönyörű ifjúság eleven színű, harmatos üdeségét: még a legművészebben kilétszített arcnak is komoly és legyőzhetetlen velélytársát. Mondd, nem kár érte, Klárikám?

Mint édesanyád régi barátinője, mondtam el ezt Neked és a többi Klárikáknak, édesanyád, édesanyátok helyett, aki talán nem akarja, vagy nem is meri megmondani, hiszen tudom, Ti, mai gyerekek kissé túlszorgoruan tartjátok szüleiteket. Gondolkozzál rajta, Kedvesem és ha a sors szeszélye folytán megint csak évek múlva találkozunk, addigra talán majd igazat is adsz a Téged szerető és távolról is széretellel figyelő

Hona néniédnek.

(Várdorjné Kövér Hona.)

A BÖLCSŐ

Hat kicsi betű s mérhetetlen boldogság fér el benne. Hat kicsi betű s nemzetek sorsát hordozza magában. A fából ácsolt egyszerű kis bölcső: az Élet szimbóluma s amelyik hajlékban ott reng, annak lakói Isten szava szerint élnek.

És mégis mily kevés otthonban jut számúra egy parányi hely?

— Bölcső? Gyermek? A mai nincstelen világban s nehéz lakásviszonyok között? Ugyan kérem, hova gondolt? — mordják szinte bosszankodva a fiatalok. S csodák-csodája, a szűk lakásban mégis elférnek a modern „recamer“-k, a testet-lelket mérgező portékákkal megrakott bűrszekrények, sőt az agyondédelgetett ölebek kipárnázott kosáráinak is jut hely a meleg kályha mellett. Csak a bölcső szorul ki a magyar otthonokból, a Bölcső s gödröstejtű kacagó lakója, a Gyermek.

Hűség, kényelem, gyakran számítás, a modern élet e rabtartói mind összeesküdtek ezen a ponton s a könnyen és szívesen hívó asszony fülébe harsogják, hogy nem kell gyermek — vagy legalább is még nem kell. A mai kor raffinaltabb szórakozásokat és örömeiket hajhászó asszonya fél a minden családi élet középpontjától, minden öröm kútforrásától, az asszonyi hivatás-logmagasztosabb beteljesülésétől: a Gyermektől. Fél Anyává lenni!

Az örökös keresésben, a társadalmi élet hajzáiban nem veszi észre, hogy sikkad el lelkéből az otthon lényege s hogy lesz házasságából az isteni törvények körmönfont kijátszásával csak ideig-óráig tartó, izgalommal teli, de úgy a társadalom, mint a vallás szemzögéből nézve, inmorális együttélés.

A fekete betűk helyett fényesen izzó

reflektorokkal szeretném beleégetni az asszonylelkükbe e fajtánkra sorsdöntő kérdés óriási fontosságát. Szeretném belekiáltani a fülekbe: *hát élni vagy pusztulni akarunk?* A visszaszerzett drága határok között hogy maradjon fenn újabb ezredévre a mi értékes fajtánk, ha egyre kevesebb magyar bölcsőt ringat az anyai kéz? Hiszen a népek versenyében az életképes, szaporodó fajtlaké a jövő, nem a halódó, pusztuló népeké. A kisebb szaporasági nemzetfőrszeket állandóan fejegeti az a veszedelem, hogy a szaporábbak elieplik, elárasztják, feliszvíják, megemészítik. S a magyarságot Európa legszaporább népei veszik körül. A mi 21-22 ezrelékes születési arányszámunkkal szemben az orosz 40, a román 30,7, a szerb pedig 31 ezrelékes arányszámmal dicselkedhetik.

A számok beszélnek, nem, sajtóknak, kiáltanak: 1886-ban még minden ezer magyar emberre 45 újszülött esett, 1914-ben már csak 34, 1920-ban 31, 1925-ben 28, 1930-ban 25, 1935-ben 21, 1937-ben 20,2, 1938-ban 20,1, s 1939-ben már csak 19,9. Ha ilyen arányban folytatódna — amitől a jó Isten őrizzen meg bennünket — a esőkkenés 1950 körül odajutnánk, hogy a születések száma már nem haladná meg a halálozások számát!

De miért, miért és miért? Hát nincs ezen a lejőn megállás?

De igenis van. Van, mert a születéscsökkenés főoka — a gyermekhalandóság mellett — a születések mesterséges korlátozása. A tartózkodás a gyermekáldástól. Legyen annak akár gazdasági, akár társadalmi vagy erkölcsi oka. Egy beteges folyamat, amely már odafajult, hogy egyes társadalmi körökben és egyes vidéke-

ken nem a gyermekétől minden úton szabadulni óhajtó nőt, hanem a sok, gyermeket csaló danyát tartják erkölcostelen és szemérmetlen személynek. És ebből a szörnyű mélységből is van felemelkedés, ha a magyar asszonyok akarják. Ha a magyar anyák boldog büszkeséggel várják és fogadják az előjövendő apró lelkeket. — mert amelyik országban sok bölcső reng, azé az élet s azé a jövőendő!

AKOSFYNE EÖTVÖS IRÉN

LEGENDA

Dús, lengő pálmafák alatt
Bíboros karaván halad.
A tevék hátán reng a zsák
S az arannyal telt bő iszák
Minden lépésnél bongva cseng,
Tömjén, mirha illata leng,
Merre a csapat elhalad.

Pompás toll legyezők alatt,
Tevék hátán három király:
Gáspár, Menyhért és Boldizsár.
Reng a drága hímes nyereg,
Siet a királyi sereg,
Oda, hol a Csillag ragyog
S hosszannáznak az angyalok.

A jászol mélyén csöpp gyerek
Mosolygó arccal szendereg;
Almára szent asszony vigyáz:
Lehajtott feje glóriás.
Mellelte subás pásztorok
S egynapos bárány tántorog
A pajta penészes kővén.

Térdel a három jövevény
és imádva a Kisdedet,
terít eléje kincseket.
Hiába minden kincs, kenet:
Ő csak a báránynya nevet...
S barmok párnája, mint a kőd,
Uzzik a rőt álom fölött.

AKOSFYNE EÖTVÖS IRÉN

A háziasszony

10 dekás leves. Igen jó izzó es oleós levest készíthetünk öt személyre 10 deka marhabusból, ha a kis darab bust hideg vízben feltesszük főni s bőseges zöldseget: répát, gyökeret, kis gerezd fokhagymát, egy kis fej vöröshagymát s kevés cukorral pirított répaszeletet adunk hozzá és soval, borsal megfűszerezzük. Tésztát vagy grizgaluskát főzhetünk bele.

Tejfel lepény. Hat tojás sárgáját hat kanál cukorral habosra keverünk, azután hat kanál tejfelt, négy kanál lisztet és hat tojásnak keményre vert habját apránként közé vagyítjuk és zsírral vagy vajjal kikent tepsibe öntve gyors tűznél negyed óra alatt megsütjük.

Kérjük kedves olvasóinkat, küldjenek közlés céljából a mű viszonyoknak megfelelő és a rendelkezésre álló anyagokból előállítható oleós és izzó ételeleírásokat.

Asszonyok kastéja

P. I. feligére úzenem, beküldött verseinek gondolata igen szép, csak kifejezőmódja nem elég könnyed és költői. Írásait máskor is szívesen olvassuk.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKESVÁRI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Nagyváradról a Nagyváradiaknak

A „Szent László Év” előadás. és ünnepeisorozatának kiemelkedő szíma január 18-án kerül sorra a Szigligeti színházban. Dr. Hlatky Endre főispán, dr. Soós István polgármester, Papp Lajos, az Idegenforgalmi Hivatal vezetője, az országcs propaganda megindítása előtt elsősorban városunk közönségével óhajtták megismertetni a harmas jubileumi év mibenlétét és jelentőségét. Ennek a vasárnap délelőtti előadásnak „Nagyváradról a Nagyváradiaknak” lesz a címe és sok olyan érdekes tudnivalót, hasznos és szép ismereteket tár majd a hallgatóság elé, amit minden városát szerető polgárnak tudnia kell Nagyváradról. Az előadás magasszínvonalú mellett szórakoztató is lesz, amennyiben városi szerzők műveit magán- és önkormányzatok, szavaltatokban fogják neves előadók bemutatni. Papp Lajos száz színes vetített képek ismerteti Nagyvárad történetét alapításától kezdve napjainkig. A nagy gonddal összeválogatott fényképanyag részben történelmi és művészi értékű festményekről, freskókról készült a legkorszerűbb színes fényképezés eszközeivel. Az előadást az Idegenforgalmi Hivatal rendezi.

GÖRÜGORSZÁGBAN FELEMELTÉK A KENYÉR NAPI FEJADAGJÁT. Athénból jelenti a Stefani: A görög közellátásügyi minisztérium közölte, hogy január 2-ától kezdve további intézkedésig 30 grammal fel-emelik a kenyér napi fejadagját. Az emelés a tengelyhatalmak fáradozásainak köszönhető. (MTI)

Felszabadult az első magyar férfiszabónó. Karcagon a napokban felszabadult az ország első férfiszabónó tanulója, Kun Erzsébet, aki most, mint segéd dolgozik a város egyik férfiszabójánál. Kun Erzsébet mestervizsgára készül, azután pedig önállósítja magát.

MEGHALT ROTTENBILLER FÜLÖP DR. NYUGALMAZOTT ÁLLAMTITKÁR. Budapestről jelenti Rottenbiller Fülöp dr. igazságügy-minisztériumi nyugalmazott államtitkár újév napján 75 éves korában meghalt.

A Vitézi Szék felhívása. Bihar vármegye és Nagyvárad Vitézi Széke társadalmi bizottsága felkéri a január 5-én rendezendő teadélutánon megjelenő hölgyeket, hogy a teán lehetőleg magyar ruhába jelenjenek meg.

HÁROM ÚJ HORVÁT KITÜNTETÉST ALAPÍTOTTAK. Zágrábról jelenti a NTL: Az államfő különrendelettel három kitüntetést alapított

Gyorsíró- és gépiróiskola
 Rákóczi-ut 12. III. e. (Baross Szöv.)
Igazgató Szabó Ferenc
 Kezdők, haladók és beszédírók
 állandó kiképzése

Az orvosi kamaráknak kell igazolni a házi orvosi minőséget a házasság előtti orvosi vizsgálatnál. A Magyar Tudósító jelenti: A házasság előtti kötelező orvosi vizsgálatról szóló szakaszai a faji védelmi törvénynek február 1-én életbe lépnek. A törvény értelmében ezt a vizsgálatot elvégezhetik a házi orvosok és a vidéken az uradalmi orvosok is. A királyi tisztifőorvosi hivatalok ilyen bizonyítványoknál megkövetelik majd, hogy az illetékes orvosi kamarák igazolják az illető orvos házi, illetve uradalmi orvosi minőségét. Ezen orvosi kamarák már fel is szólították tagjaikat, hogy mutassák be szerződésüket, amely házi- illetve uradalmi orvosi állásra minősíti őket, mert a kamarák csak a bejelentés alapján tudnak ilyen igazolást tagjaiknak adni.

KENYÉRHALMOZÁSSAL KENYÉRHIÁNYT OKOZTAK AZ ISTANBULIAK. Istanbulból jelenti a NTL: Az ünnepek alatt Istanbul kenyérellátásában válság állott be. A kenyérhiányt a lakosság kenyérhalmozással fokozta. (MTI)

Legfeljebb 2500 méter hosszú lehet a jövőben egy-egy német film. Göbbels német birodalmi miniszter rendeletileg utasította a birodalmi filmkamarát, dolgozzon ki megfelelő szabályzatot, amely a jövőben a szatókra is kötelező lesz. A rendelkezés hangsúlyozza, hogy itt is érvényesülnie kell a legszigorúbb munkafegyelmenek. A jövőben egy-egy film hossza legfeljebb 2500 méter lehet és maximálni kell a filmek előállításának költségét is.

Hideghullám Albániában. Tiranából jelenti a Stefani: Néhány napja egész Albániát hideghullám lepte el. Az északi részekben a hőmérséklet 10 ponttal szállt a fagypontra alá. A hegyekben nehézséget okoz a hófúvás. (MTI)

Házi orvosi tiszteletdíjak. A Nagyvárad kerületi Orvosi Kamara tájékoztató közli az összes érdekeltekkel, hogy a m. kir. belügyminiszter ur. 169.807-1939. XIII. számú rendeletével jóváhagyott orvosi díjszabás részletes részének A-36. tétele szerint a házi orvosi tiszteletdíj legkisebb összege Nagyváradon th. városban évi 150 P. Ennél alacsonyabb összegért orvos házi orvosi megbízást gyermektelen családoknál sem vállalhat, mert különben felelősséget követ el. Nagyvárad Orvosi Kamara elnöksége.

Roosevelt felhatalmazást kapott az árak megállapítására és ellenőrzésére

Washingtonból jelenti (OFI): A szenátus pénzügyi bizottsága elfogadta az árak megállapításáról és ellenőrzéséről szóló javaslatot. Ezzel felhatalmazást ad az árak Rooseveltnek, hogy az eddigi árvizsnyokban változásokat teremthessen. Szenátusi körökben hangsúlyozzák, hogy a javaslat elfogadása egyik legfontosabb döntése a washingtoni törvényhozásnak a háború kitörése óta. (MTI)

Ottavából jelenti (Bud. Tud.): A kanadai kormány rendelete szerint a magángépkocsigyártást erősen csökkenteni fogják, annyira, hogy április elejétől teljesen megszűntetik.

Csungkingből jelenti: Kína katonai szóvivője kijelentette, hogy a japánok minden előjel szerint állandós támadásra készülnek Kína ellen. (MTI)

Nankingből jelenti (NTL): A japán hadsereg képviselője közölte, hogy Csangcsa Kuna tartomány fővárosa január 1 óta teljesen japán birtokban van. (MTI)

Korona filmszínházban
 Vasárnap utoljára a legnagyobb sikert aratott magyar filmbohózat
Az ördög nem alszik
 Tolnay Klári, Csontos, Hajmássy
 falrengető kacagás. csucshumor.
 Vasárnap délelőtti matiné olcsó helyekkel

KALIFORNIÁBAN EJJELE-NAPPAL DOLGOZNAK A REPÜLŐGÉPGYÁRAKBAN. Rómából jelenti a Stefani: Newyorki jelentés szerint Kaliforniában felfüggesztették a nők éjszakai foglalkozását eltöltő rendeleteket, mert a repülőgépgyárakban sok ezer új munkásra van szükség. Ugyancsak felfüggesztették annak a rendeletnek érvényességét, amely a nők heti munkaidéjét 48 órában korlátozta. (MTI)

Szaporodott Kolozsváron a házasságkötések és születések száma. Kolozsvárról jelenti a (MTI) A kolozsvári anyakönyvi hivatal most összegezte az elmúlt esztendő népmozgalmi adatait. Ebből kitűnik, hogy az elmúlt évben 2454 születést jegyeztek be az anyakönyvbe. A halálozási arányszám is kedvezőbb volt az előző évihez. 1940-ben 969 pár kötött házasságot, míg 1941-ben 1193.

Nem szabad aranyként hirdetni a hat karátos árut. Ujabbán mind gyakrabban látható ékezetesek kirakataiban hat karátos arany, amelyet aranyként hirdetnek, illetve jelölnek meg. Az ékszerész ipartestület most figyelemzáró tájékoztatást küldött a hat karátos arany kapcsolathoz az arany megjelölést semmiféle formában sem szabad alkalmazni, a kirakati kirás tehát csak „hat karátos áru”-ként szerepelhet. (Maz. Tud.)

Műsoros tarka délután a Munkásotthonban. Vasárnap délután 5 órai kezdettel a Nemzeti Munkásokozpont műkedvelő csoportja belépti díj nélküli tarka délutánt rendez a Munkásotthonban.

Adományok. Bor bácsi részére Ft. 3 pengő 50 fillért küldött szerkesztőségünkbe. Rendelteségi helyére juttatjuk.

Márciusban lesz az OMGE tenyészállatvására. Budapestről jelenti a MTI: Az OMGE állatállást rendező bizottsága elhatározta, hogy 1942-ben a tenyészállatvásárt március 21. és 29. közt rendez meg.

„Elültöltő ágyú”

Ennek nevezte a magyar rádió a szverdlovski szovjet rádió erőlködését, amellyel a magyarokat szeretné megijeszteni. Magyar ember nem igen hallgatja a szovjet rádió-meséket, ezt azonban érdemes meghallgatni.

Az említett rádió zsidója azt mesélte el, hogy a keleti fronton harcoló magyar honvédek állományának 10 százaléka elpusztult. Csak így. Semmi egyebet nem mondott hozzá. Sem helységnevet, sem dátumot, sem egységeket nem nevezett meg. Mielőtt azután még nyugtalanságról, meg arról, hogy nyúl szembeszállásért több embert kivégeztek.

Nem cáfolni akarunk. Elég hallani azt a kitérő, hársogó nevetést, amellyel jónán magyar ember ezt a mesét fogadja. Persze: ha a szovjet hordának nem sikerül megállni honvédek előtt, ha ágyúkkal semmire sem mennek velük, előveszik „elültöltő hártyáikat” — így nevezte az olcsó házasságokat a magyar rádió — és azzal lövöldöznek rájuk.

Ez a hártya azonban csak nagyot pukkan, egy kicsit füstöl, de nem tesz kárt senkiben.

Szegény bolsevik elültöltő hártya!

(—X—)

BAJTÁRSI PARANCS.

Folyó évi január hó 4-én d. e. 10 órakor minden bajtárs megjelenni tartozik Székházunkban, ahonnan testületileg a város házára vonulunk. A „Keleti hadjáratban” hősi halált halt honvédek vitézségi érmeinek a hozzátartozók részére történő ünnepélyes átadására Magyar Tűzharcos Szövetség Főcsoport Elnöksége.

„Röntgenkocsik” a német vasutak szolgálatában. Berlinből jelenti a Német Keleti Vasut, amely Európának és talán az egész világnak első vasutja, messzemenően gondoskodik a 160 ezer személyből álló német és egyéb nemzetiségű alkalmazottairól, amennyiben a háború közepén, saját műhelyében egy röntgenkocsit gyártott. Erre a célra egy D-vonat kocsiját röntgenberendezéssel látták el. A kocsit azt a célt szolgálja, hogy rendszeres állomásozással a Keleti Vasut összes pályaudvarain, melyek kb. ezerre tehetők, az alkalmazottak és hozzátartozóiknak tüdejét megvizsgálják és az esetleges megbetegedéseiknek elejét vegyék. (MNK)

A FODRASZ ÜZLETEK Vizkereszt napján (kedden) délután két órától szakosztályi határozat értelmében zárva lesznek. Az elnökség.

Fóris Gyulané
 modern berendezésű
kozmetikája
 Nagyvárad, Teleki ut. 2. Tel. 20-05.

Könyv és Kultúra

P. Trefán Leonárd:

A mi falunk

P. Trefán Leonárd neve nem ismeretlen olvasóink előtt. Akik velünk együtt vészték át a kisebbségi éveket gyakran találkoztak nevével lapunk hasábjain és olvashatták a kiváló egyházi író meleg, biztató, bátorító, emberi írásait.

„A mi falunk” címen most megjelent kötete, mely részben ezeknek az írásoknak gyűjteménye, Nyárádmenti kis falujának, Mikházának és hűséges székely népének egyszerű, tiszta életét mutatja be a szeretet szemüvegén keresztül. Szénaillatu, hűs falusi alkonyok, harangzúgásos, harmatos vasárnap reggelek és dolgozós hétköznapok vetülnek eléünk a könyv lapjain keresztül.

„Nagy dolog az, mikor zsupfedelű házak imádsága száll fel az Uristen trónusa felé” — mondja bevezetőjében az író. Aki P. Trefán Leonárd könyvét olvassa, egy becsületes, szintiszta székely falu zsupfedelű házaiban imádságos lelkét érzi meg.

Székelyföld mindég zöld

Dr. Gergely Pál tanulmányai

Bocsásza meg, kedves Gergely Pál, hogy a karácsonyi könyvpiacra megjelent új könyvről csak most írunk. Az okokat bizonyosan tudja. Papirhiány — anyagtorlódás, (amiről a különböző frontok eseményei bőségesen gondoskodnak) — kell-e ezt ismételnünk? Ha talán kissé késve is, de annál nagyobb örömmel emlékezünk meg erről az új könyvről, amely nemhiába viseli a „Székelyföld mindég zöld” címet, olyan színes és olyan üde, mint a Székelyföld és a székelyföldiek lelke.

Nemcsak a Székelyföld szülőltje, de a szerelme is dr. Gergely Pál, a Magyar Tudományos Akadémia kitűnő, fiatal titkára, aki mindig érdekes, lelkes, szép írásaival a Magyar Lapok olvasóinak is sok gyönyörűséget szerzett már. Ebben a könyvében Erdély multja és jelene úgy simulnak egymáshoz, mint a mohos sziklához a frissen nőtt páfrány vagy gyöngyvirág. Aki Erdélyről, nagy és tündöklő multjáról, kiemelkedő férfiaról, a székelység közismert, s még sem eléggé ismert humoráról összefoglaló képet akar kapni, rövid és élvezetes olvasmány keretében, az olvassa el Gergely Pál könyvét. Nem fog csalódnai benne. Minden írása ízes, magyar, mértékelt tartó terjedelemben, hangban; érzései néha felmagasodnak mint a csiki hegyek, majd szeliden lejtnek, mint a sívidék erdős domboldalai. Fémaválasztása is olyan, mint a székely: tudja, mire kell néhez tölgyfa, mire könnyű juhar, mit lehet kőbe vésné, s mihez illik az agyag könnyen gyúrható anyaga.

A „Székelyföld mindég zöld” értékes, érdekes tanulmányoknak s ezért csak hűvel gondolhatunk annak tehetséges írójára Gergely Pálra. (h. 5.)

Irakban kiujultak az angolelleses zavargások

Adanából jelentik: (Stefani) A teheráni rádió jelentése szerint az irani törvényhozás az Angliával és a Szovjetunióval kötendő szerződés több cikkelyét elutasította. A vitát a jövő hét csütörtökjén folytatják. Egyébként Irakban több helyen különösen Szulej-

mánia környékén, ismét zavargásokra került sor. A fővárosban a Bajrám-ünnepkor során megerősítették a helyőrségeket, mert a város lakossága ellenséges magatartást tanúsít a brit katonasággal szemben. (MTI)

Első nagyváradai őskeresztény műintézet

SZINHAZ

GÁRDAHADNAGY

— Operettbemutató a Szigligeti színházban

Az operett komoly válságát éli. A fővárosi színházak műsorán nincs egyetlen vajamire való operett, részint mert kiestek a szerzők, akik ennek a műfajnak többé-kevésbé szerencséskezű gyárosai voltak, részint pedig, mert a jelek szerint a mai budapesti közönség ízlése inkább a próza felé fordul, s talán ezért nem termelődnek ki új, tehetséges szerzők és jó új operettek. A vidék azonban, amely mindig, minden vonalon messze elmarad a főváros mögött a fejlődés ütemében, még ma is elég erőteljes az operettigénylés, de ez a ragaszkodás a haldokló műfajhoz nem tudja új életre kelteni azt. Budapest nem ad elegendő jó operettet s ezzel a színjátszás e valamikor oly népszerű ágának sorsa körülbelül megpecsételt, dött.

A szinigazgatók a legnagyobb zavarban vannak: honnan szedjenek olyan látványos, fordulatos és ötletes operetteket, amelyekkel vissza lehetne varázsolni a régi forró színházi esték hangulatát. A rendelkezésükre álló anyag alig alkalmas erre.

A *Gárdahadnagy* című „romantikus nagyoperett” sem mérhető azokhoz az operettekhez, amelyek a színházi életnek eseményeit jelentették valamikor. Az annyiszor elcsépelet mese az uralkodónőről, aki beleszeret a gárdahadnagyba s szerelméért lemond a trónról, senkit se hat meg ma már a szívzaggató jelenetek dübörgő zenei aláfestése ellenére sem. Még nagyobb baj, hogy a túlságosan drámaian, de amellől operettszerű logikával beállított cselekmény nincs megtűzdelve azokkal a mulat-

ságos helyzetekkel és ostobaságuk mellett is kedves, neveltető ötletekkel, amelyek a modern operetteknek némi létjogosultságot biztosítanak. Túlsok ebben a darabban a romantika és elenyészően kevés az éle, a játék, a szellem.

Az előadás nagy igyekezetről tanuszkodók. A kiállítás szép, a zenekar a kitűnő Szathmáry karnagy vezetésével mellett kifogástalanul játsza a fülbe mesén emlékeztető dallamokat s Delly, a színház jeles rendezője is iparkodott pengő életet vinni a darabba ott is, ahol a szerző szinpadtechnikai járatlansága vontatottságot hagyott a jelenetelésben. A színészek is mindent elkövettek a siker érdekében. *Radnóthy* Éva mulatós tolettjeivel, gyönyörű hangjával nagyon sokat emelt szerepén. Mintha lelkiismereti kérdést csinált volna a darab megmentéséből: sokkal jobb volt, mint más hozzá méltóbb feladatok megoldásakor. A címszerepét *Bakos* István alakította. Csinos, szeretetre méltó, bár nem eléggé katonás gárdatiszt volt *Kozma* Andornak ezúttal kevesebb alkalma volt ragyogtatni humorát. Kissé kedvetlenül is játszott, ami nála szokatlan. *Koltay* Aranka üdülést jelentett a közönség számára, valahányszor a szinpadra lépett. Az ő bája és elevenisége szint ad a legötletlenebb kiszólásoknak is. *Solymossynak* most is sikerült egy remek figurát megrajzolni és *Sármássy* jóindulatú művész-leereszkedéssel játszotta bosszantóan drámai szerepét.

A darabnak minden hibája ellenére is sok hangulatos jelenete van,

néhány sikerült táncszám is élenkíti, úgyhogy a közönségnek, végeredményben, tetszett. (j. b.)

Színház iroda közleményei:

— Szombaton este tisztviselőbérletben és vasárnap este is a Gardahadnagy című operett újdonság megy.
— Három huszár olesó helyárral vasárnap délután van műsor.
— János vitéz hétfőn a Népművelési előadásban megy.
— Szerdán a Sárgarigófészek, csütörtök délután pedig a Három huszár megy 6 órákor fulleres helyárral.
— Csütörtök este Marót Annie és Pataky Jenő, a budapesti Nemzeti Színház művésze a Szigligeti Színházban előadást tartanak.
— Három a kislány megy pénteken, szombaton és vasárnap a jövő héten.
— Szilassy Gyula, a Nemzeti Színház rendezője már meg is érkezett Nagyváradra, hogy berendezze a Cyránót, Január 14. és 15-én ugyanis Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagja vendégszerepel a Cyránóban. Mindkét estén bérlet!
— FIGYELEM! Az előadásokat 8.10 órákor és délutánként 4.10-kor kezdjük, hogy mindenki elfoglalhassa helyét a nézőtérben, ugyanis rendőrségi intézkedés folytán kezdéskor le kell zárni a nézőtérre vezető ajtókat. Későn érkezők páholyból nézhetik végig az I. felvonást, amennyiben hely van.

HETI MŰSOR:

Szombaton délután: **Négy asszonyt szerettek.** — Este 8 órákor: **Gárdahadnagy.**

Vasárnap délután: **Három huszár.** — Este: **Gárdahadnagy.**

Hétfő este: **János vitéz.** (Népművelődési előadás.)

Kedden délután: **Bukaresti kaland.** — Este: **Gárdahadnagy.**

Szerdán este: **Sárgarigófészek.**

Csütörtök délután 6 órákor: **Három huszár.**

Péntek este: **Három a kislány.**

Szombat este: **Három a kislány.**

Vasárnap este: **Három a kislány.**

Gross Károly festőművész

Eredeti
festmények
tárlata

Bazár épület, Japport felett

Szolgáltatós gyógyszerterárok:

(Nagyvárad.) Január 3-tól január 10-ig a következő gyógyszerterárok teljesítenek szolgálatot: **Kain Eszter** „Aranyas” gyógyszerterár, Szent László-tér 6, telefon 25—74. **Pakala Gy.** „Fehér Kereszt” - gyógyszerterár, Rákóczi-út 2., telefon 14—45. **Hegedűs Imre** „Szent László”-gyógyszerterár, Szent István-tér 1., telefon 19—29. **Németh örökösök** „Mégváltó” gyógyszerterára, Teleki utca 55., telefon 16—07.

Női, férfi és gyermek gumi hó és sárcipők, valamint hócsizmák nagy választékban érkeztek!

Hadirokkant és tűzharcos társaimnak és Baross testvéreimnek 5% engedmény!!!

FEKETE JÓZSEF

cipőkereskedése Hlatky Endre-utca 8. sz.
Saját készítményű árúit hozza forgalomba!!!

Egy hét az anyakönyvek tükrében

Születés. Weisz Andor kereskedő fia Tamás Sárk Lázár kisbirtokos leánya Anna. Pap András asztalos segéd fia András. Kiss Lajos asztalos segéd leánya Erzsébet, Mária. Mihalik József asztalos segéd fia József. Balogh Mihály Máv. fűtő fia Mihály. Varga Lajos cipész segéd leánya Ildikó. Balogh Sándor gyári munkás fia Sándor, János. Fried Miklós szabó segéd fia Sándor. Tóbiás Lajos gyári munkás leánya Ibolya. Kendi József napszámos fia József. Németh János Máv. segéd kezelő leánya Mária, Magdolna. Leitner József szövötmester fia József. Rothschild Vilmos gazdálkodó leánya Zita. Basch Mózes szövötmester fia Henrik. Kelemen Sándor kőszőrűs fia Mihály. Juhász József cipész mester leánya Edit, Zsófia. Miklós Vilmos Máv. fűtő leánya Katalin. Janó János napszámos fia László. Fűredi József bádógép segéd fia Sándor, László. Lengyel János utazó fia Béla. Duró Gyula Máv. segédkezelő fia Zsigmond, Zoltán. Kőrösi József forgalmi hiv. tisztviselő leánya Piroška, Terézia. Klonda János kereskedő fia György. Tóth Mihály napszámos leánya Margit. Weiszmann Mór kereskedő fia Albert. Weiss Jenő cipész segéd fia: Imre. Abraham Andor napszámos leánya Arakra. Kovács Géza bádógép fia Sándor, Kristóf. Krupka Károly tisztviselő leánya Etelka. Ujlaki Zsigmond szakaszvezető leánya Róza, Eszter. Megyeri Béla mérnök fia Ferenc, István. Kovács Gyula asztalos segéd leánya Klara. Nagy Lajos cipész segéd fia Lajos. Rác József juhász fia Imre. Dr. Baranyai Odón leánya Judit, Mária, Katalin, Erzsébet. Bara Flórián banki altiszt leánya Anna. Hoducz De. meter napszámos leánya Szilvia. Tóth László OTI tisztviselő leánya Mária, Irén. Dobos Imre kertész segéd leánya Dóna. Szabó Aladár Máv. mozdonyvezető fia Aladár, Gyula. András Klein Henrik cipész segéd fia Tibor. Fekete Sándor városi altiszt fia Sándor. Nagy Ferenc cipész segéd leánya Olga. Vízgyán György cipész segéd leánya Ibolya. Sereghy Bálint Máv. lakatos leánya Erzsébet. Sereghy Bálint Máv. lakatos leánya Rozália. Varga Béla népművész leánya Éva, Terézia. Nagy József géplakatos segéd fia János. Tapanasi Zsigmond kórházi hetes leánya Magdolna. Sipos Imre lakatos segéd leánya Erzsébet. Forrás Emil postaltiszt fia Jenő.

Házasság. Gaal Gábor gazdálkodó és Barina Anna. Gvetvai István napszámos és Erdélyi Ilona. Kovács Dániel Géza főmérnök és Nagy Katalin, Mária. Majoros Sándor fuvaros és Nöze Virág. Jurenka Lajos asztalossegéd és Bíró Borbála. Glatz Antal Rudolf cukrász és Balázs Mária. Horváth István fűtő szakaszvezető és Gyapjas Ilona. Schröder Béla férfitiszt és Gözner Róza. Ignácz Márton esendőörömmester és Tóth Róza. Izsák Ambrus vasöntő segéd és Bodó Róza. Kerékvártó Mihály magántisztviselő és Gergely Gizella. Kósa Gyula horbely mester és Bara Róza. Oláh Károly fűtő és Barcsán Katalin.

Halálozás. Bohus Aranka 3 hónapos. Adler Mária 77 éves. Kálmán Vilma 49 éves. Micsok József 75 éves. Varga János 33 éves. Szunyogh Barnabás 57 éves. Özv. Malek Rákhel 82 éves. Szilágyi József 56 éves. Özv. Kovács Mártonné 72 éves. Farkas László 3 éves. Csupár Lajos 4 hónapos. Markovits Mihályné 57 éves. Farkas Márton 9 hónapos. Hadfi István 63 éves. Pócsok Antal 19 éves. Spitz Ignác 94 éves. Debreczeni Julianna 2 hónapos. Özv. Kovács Antal 46 éves. Özv. Baráthy Gyuláné 53 éves. Kovács József 61 éves. Özv. Weinberger Mihályné 63 éves. Kalló Lajos 7 éves. Özv. Kalló György 77 éves. Hagyó Sándor 46 éves. Mezei László 46 éves. Vida Sándor 2 hónapos. Deutsch Dávidné 57 éves. Özv. Spitzer Edie 77 éves. Banka Péterné 42 éves. Özv. Pójar Ézsefné 39 éves. Butka Tivadar 57 éves.

Hirdessen a Magyar Lapokban

GAZDASÁGI ÉLET

Vezető szerepe lesz a Dunának Új Európa közlekedési hálózatában

Hatalmas tervek állnak készen az európai csatorna-rendszer kiépítésére

Berlin, január 30. (NMK) Az immár mind az öt világrészre kiterjedt háború nyomán a szállítási problémák megoldására a szállítási nagyjelentőségű problémájának legelőszóbb megoldási formája Nyugat-Európa nagy iparvidékéi már is sűrű víziutálzatot köti össze, további kiépítésére pedig nagyszabású tervek vannak részletes kidolgozás alatt.

Soha nem remélt fellendülés következik!

Európa belső közlekedése terén a Duna, Európa legnagyobb folyama tulajdonképpen a háború befejezése előtt olyan szerephez jut, amilyent akár a forgalom, akár a hajóter nagyságát tekintve európai folyó még nem játszotta a történelem folyamán. A kontinens folyói közül szárazföldünk belső ellentétei miatt egy sem szenvedett annyit, mint a Duna. Az európai átlagter gazdasági egyensúlyának kialakulása és a kontinens gazdasági önszerveződésének megszervezése ennek a helyzetnek előreláthatólag belátható időn belül véget vet és a dunai közlekedésnek

Csatornarendszerek egész sora van épülőben

A Rajna-Majna-Duna csatorna terével kapcsolatban hasonlóképpen a csatornarendszerek egész sora van épülőben, sőt egy részük már el is készült. Mannheimen át a Neckar közvetítésével Heilbronn, Stuttgart érintésével Ulm irányában a Rajnát még egy víziút köti össze a Dunával. Ez a víziút egyébként Ulmból kiindulva dél-nyugati irányban a Bodeni-tó felé, majd bevonja Európa víziutálzatába. Az Adriai-Duna csatorna megteremtését Olaszország vállalta magára, hogy illy módon Délkelet-Európával is közvetlen összeköttetésbe kerüljön.

Milyen szerep vár Franciaországra?

Franciaországra a Rajna és az Atlanti-óceán közötti összeköttetés kiépítésének feladata hárul. Ez a csatorna-rendszer a Földközi-tengerhez természetesen szintén összeköttetést kap. A Rajna-Marne-csatorna, mely Strassburgtól kiindulva Nancy, Párizson át az Atlanti-óceánhoz vezet, egyébként már készen is van. A Rajna-Rhône-csatorna ugyancsak Strassburgból kiindulva Lyonon keresztül a Földközi-tengerhez vezet. Ennek a csatornának különösen a Földközi-tenger és a Níger folyó vidékét összekapcsoló transz-szaharai vasút nagy jelentősége adni. Ha a transz-szaharai vasút a terveknek megfelelően 1946-ra elkészül, Franciaországnak többé már nem kell az angol blokádtól tartania. Ezt a nagyjövő víziutálzatot Mannheimtól északra a Saar-Pfalz-Rajna csatorna zárja be, mely Meitzet köti össze Saarbrückennel és a Rajnával, Saarbrücken pedig az ugynevezett szén csatornán át dél felé a Rajna-Marna-csatornával. Franciaország a jövő kilátásának világos felismerésével csatornahálózatának fejlesztésére rendkívül nagy gondot fordít.

Európa egységét tükrözi az épülő csatornarendszer

Ezek a tervezett víziutak elkészültek után előreláthatólag rövid időn belül olyan korszakalkotó jelentőségre fognak szert tenni, mint egykor a Suez-i, vagy a Panama-csatorna. A Rajna-Majna-Duna-hálózat és a közép-európai csatornahálózat Közép-Európa két óriási csatornarendszerrel fog rendelkezni, melyek függőleges, azaz észak-déli és vízszintes, azaz kelet-nyugati irányban egyképpen megteremtik azokat az olcsó közlekedési lehetőségeket, amelyekre az egységes gazdasági nagytérre való kialakulás útjára lépett Európának oly nagy szüksége van.

HOTEL SZABÓ
BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.
 Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

Jó előre kell gondoskodni szőlő-kötöző anyagok beszerzéséről

A földművelésügyi miniszterum erdélyi kirendeltsége (Kolozsvár) felhívja a szőlőgazdák figyelmét, hogy a háborús viszonyok miatt a szőlőművelésben használatos kötözőanyagoknak, a raffiának beszerzése igen nagy nehézségekbe ütközik s lehetséges, hogy ez az anyag a jövő évben vagy egy-két évben nem, vagy pedig csak korlátozott mennyiségben fog rendelkezésre állani. A szőlőtermelés zavartalan biztosítása megkívánja, hogy a gazdák a tengerentúlról származó kötöző anyag pótlásáról idejében gondoskodjanak.

Szőlőkötözőre minden olyan anyag felhasználható, mellyel a hajtások a karóhoz megfelelően odafoghatók (erősíthetők), könnyen gondozhatók, elég erős nem szakad s főképpen a szenge hajtásokat nem sérti. Megkívánjuk a pótlanyagtól, hogy ne kelljen belőle sok, olcsó s anélkül az alkalmazása szapora legyen.

A pótlanyagok közül főként a kukoricahéncs, rozsszalma, sas, kákalevél és gyékény jöhet tekintetbe. Ez anyagok legtöbb része gondos gyűjtést, raktározást és megfelelő előkészítést igényel. A kukorica fosztásánál nyert csuhaleveleket néhány órai áztatás után, 4-5 cm. széles szalagokra hasogatják, vagy szabdaltják, a végüknél összeszedve, összecsomózzák. A felhasználásra kész köteleket kötegekbe kötve, száraz helyen elraktározzák. A kukoricacsuhából sodort kötelek elég erős, tartós kötést ad s már télen elkészíthető.

A rozszalszalmát megfelelő és a gyakorlatban közismert előkészítés után ép úgy használhatjuk szőlőkötözéshez, mint a gabonafélék, vagy takarmánynövények csomószásához, azaz a különbséggel, hogy a kötendő hajtás erősségéhez mérten 3-4-5 szálát sodorunk egy kötébe.

A sas, kákalevél és gyékény szintén hasonló módon használható, bár lényegesen gyengébb, mint a rozsszalma s nedvesen felkötözve, kiszáradás után könnyebben törik.

Jó minőségű, erős kötöző anyagot szolgáltat a hársfa és bükkfa héncs, mely az illető fánemek kérgeinek héncsrészből készült. Használata egészben helyi jelentőségű, elterjedése ezért korlátozott.

Javult a világháborús hadigondozottak helyzete

JAVULT A VILÁGHÁBORUS HADIGONDOZOTTAK HELYZETE. Budapestről jelenti a MTI. A minisztérium most kiadott rendelete értelmében a világháborús hadigondozottak helyzete ismét javult. A rendelet értelmében az 1933 évi 7. t.-c. hatálybalépése után született gyerekek is hadiárvaik, illetőleg gyámoltak lehetnek a törvényes követelmények fennállása esetén. A rendelet felemeli a temetési segélyt és a rokkant otthoni pótlékot. Ezenkívül a rendelet még több olyan intézkedést tartalmaz, amelyek a hadigondozottak érdekeit szolgálják. (MTI.)

FAIPARI MUNKÁSOK ÉRTEKEZLETÉ
 A Nemzeti Munkáközpont faipari munkás csoportja 1. hó 4-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor fontos szakmai ügyben értekezletet tartanak a Munkás-Otthonban.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JANUÁR 4.

- 8.00 Fohász. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Igét hirdet Muraközy Gyula lelkipásztor.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari Várplébánia templomból. A szentbeszédet Kovács Sándor püspöki tanácsos mondja.
12.15 Lenevte-félóra.
12.45 Rádiózenekar.
13.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
15.45 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara.
16.00 Egészségügyi Kalendárium.
16.40 Bognár Cecília dr. egyetemi tanár előadása.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Székelyfővárosi zenekar.
18.30 Vikár Béla csevegése.
18.50 Sibelius: Finnlandia — szimfonikus költemény.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Fellegi Teri énekel jazzhármaskiséréssel.
19.40 Sporteredmények.
19.45 Stefániai Imre és Lászlóffy Margit kézzongorás műsora.
20.15 Kürthy György tréfája.
20.35 Magyar nótáest.
21.40 Hírek.
22.10 Rácz József cigányzenekara muzsikál, Sovinszky László szalonzenekara játszik és Giuseppe Morino énekel.
23.25 Operettrészletek.
24.00 Hírek.

HÉTFŐ, JANUÁR 5.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.15 Operett és filmzene.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.20 Művészlemez.
11.40 Vas Olga dr. előadása.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Zsiga Ernő cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.45 A József nádor 2. honvédegyezred zenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Szalonötös.
16.15 Diákfélóra.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Mindnyájunk gondjai. A Közéleti Szolgálat közleménye.
17.35 Szórakoztató zene.
18.10 Rótvay István dr. őrnagy katonai előadása.
18.35 Vászorhelyi György zongorázik.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Thurzó Gábor és A. Balogh Pál előadása hanglemezekkel.
20.10 Beszkárt zenekar és a Beszkárt Közművelődési Egyesület férfikara.

KEDD, JANUÁR 6.

- 8.00 Fohász. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet P. Varga László mondja.
11.15 Görög katolikus egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén lévő görög katolikus plébániatemplomból. A szentbeszédet Baulovics Zoltán dr. hittanár mondja.
13.00 Háromkirályok. Irta: Deresnyei Dezső dr. Felolvasás.
13.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
14.00 Művészlemez.
15.00 Hírek magyar tréfák. Felolvasás.
15.20 Bobula Lajos harmonikaszámai.
15.40 Harangszó. Csehi Clauser Mihály dr. előadása.
16.00 Szórakoztató zene.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Magyar nótáest.
18.10 Verselő erdélyi századok.

- 18.35 Danyi Ferdinánd gondolkázik.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Rádiózenekar.
20.25 A haváji szigetek. Kéz Andor dr. egyetemi magántanár előadása.
20.40 Napkeleti királykisasszony. Verses színmű.
21.40 Hírek.
22.15 Oláh Kálmán cigányzenekara.
22.40 Táncelemez.
24.00 Hírek.

SZERDA, JANUÁR 7.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10.00 Görög katolikus istentisztelet az ungvári görög katolikus székesegyházból. A szentbeszédet mise közben Sztójka Sándor munkási megyéspüspök mondja.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.20 Magyar nóták hanglemezeiről.
11.40 Divattudósítás.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Szórakoztató zene.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.45 Rendőrzenekek.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
24.00 Hírek.
0.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
15.20 Ilmicsky László szalonzenekara.
16.10 Helyszíni közvetítés Ungvárról.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Koréh Endre, az Operaház tagja tréfás dalokat énekel.
17.35 Dallos László előadása. Galilei halálának 300. évfordulóján.
18.20 Heinemann Sándor tánczenekara.
18.20 Honvédműsor.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Az Operaház január 6-iki közvetítésének hangfelvétele.
21.40 Hírek.
22.10 Az Operaház Così fan tutte c. előadásának folytatása. Hangfelvétel.
22.30 Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.
23.25 Géczy Barnabás zenekarának műsorából.
24.00 Hírek.
0.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

CSÜTTÖRTÖK, JANUÁR 8.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.15 Szórakoztató zene.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.20 A berlini állami Opera zenekara.
11.40 Egy régi karácsonyeste. Mórlicz Pál elbeszélése.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.45 Kócz Antal cigányzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 A Honvéd Gépkocsiszertár Lovászegyesület zenekara.
16.10 Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Radics Gábor jazzegyüttese.
17.45 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadása.
18.15 Szegei Ernő zongorázik.
18.40 Dr. Villani Frigyes báró egyetemi tanár előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Magyar nóták.
19.45 Komáromi József Sándor előadása.
20.00 Művészlemez.
20.30 Külügyi negyedóra.
21.40 Hírek.
22.10 Beethoven III. szimfóniája. Hanglemez.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
23.25 Sárközy Gyula cigányzenekara muzsikál, Szánthó Gyula énekel.

PÉNTEK, JANUÁR 9.

- 6.40 Ébresztő. Torna.

- 7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.15 Szórakoztató zene.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.20 Művészlemez.
11.40 Hunyady Sándor dr. felolvasása.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.45 Megyeri tánczenekar.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Szórakoztató zene.
15.16 Tirnovo, Bulgária koronázó városa. Irta Szilvi Vasziljev. Felolvasás.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Gémes Irén hárfázik.
17.35 Cylulaj Elemér felolvasása.
18.00 Kiss Lajos cigányzenekara.
18.25 Nétel Vilmos dr. iparügyi miniszteri titkár előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.29 Jazz-zongoraszámok hangfelvétel.
19.35 A Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése.
19.40 A Filharmoniai Társaság hangversenye.
20.05 Sportközlemények.
21.40 Hírek.
22.10 Rádiózenekar.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
23.25 Veres Károly cigányzenekara.
24.00 Hírek.
0.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

SZOMBAT, JANUÁR 10.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.15 Szórakoztató zene.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.20 Dalok és hangszerszólók.
11.46 Mit nézzünk meg? A kigyópszus-

Hirneves szakorvosok megegyeznek abban, hogy KOVÁTS SÁNDORNÉ fűzőspecialista (Szent Gellért-u. 10. Nílgesz-telep) **haskötői**; a szabás és eredeti készítés módja által; rendszeres viselés mellett **teljesen visszahelyezik a lesüllyedt szerveket** Biztos eredmény. Kitűnő **támasz áldott állapotban**. Operáció, **gyermekágy után** nélkülözhetetlen. **De-rékfájás megszünteti**. Lelkiismeretes kiszolgálás. Egyes anyagokból 10 százalékos kedvezmény.

- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Csorba Dezső dr. cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.45 Művészlemez.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Országos Postászenekar.
16.10 Ifjúsági rádió.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.40 Magyar Tárogatóegyüttes.
18.00 A huncut vén macska. Irta Szalay László. Felolvasás.
18.25 Kiss Ferenc szalonzenekara.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 A legújabb filmdalok.
20.20 Mosolygó magyar írás.
20.45 Fegyvernemek találkának. Magyar, német és olasz indulók. Játsszik a légierők fúvószenekara Doroszlai Károly vezényletével. A bevezetőt írta vitéz Somogyváry Gyula.
21.40 Hírek.
22.10 Táncelemez.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
24.00 Hírek.
0.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

1500 pengővel központi élelmiszerüzlethez társ kerestetik, vagy átadó. Cim a kiadóban. 862

Kitűnő házikoszt olcsón kapható, — Mátyás étterem. Szilágyi Dezső-u. 5.

APROHÍRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Allaskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Nagyállomáson szoba, konyha kiadó vagy eladó Roszler fodrász, Csáky u. 10. szám. 856

Kiadó azonnalra belvárosban szűkebb üzlethelyiség Kelemen, Rimanóczy-utca 1. 853

Központban, Szaniszló-utcában vagy környékén 3-4 szobás lakást keresek, amely ügyvédi irodának is alkalmas. Dr. Dobay ügyvéd, Szaniszló-utca 4. 853

Adás-vétel

Ültözőkődni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet. — Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árakat fizetek használt ruhákért. 810

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek. órák, ókszert javítok Gyenge István ékszerész. Rakóczi ut 19.

Korcolyát, kerékpárt, varrógépet veszek bármilyen állapotban magas áron. Nikkelezés, köszörsülés, cseré Kiss Béláné műszaki üzlet, Mussoliní-tér 10. 817

HÁZHELY eladó. 42 prima angol malac eladó. Pál-utca 14. 860

Vaskályha eladó. Roszler fodrász, Csáky-u. 10. 861

Hűlőpéle

Tisztviselő abonoma ebéd, vacsora olcsón Mátyás étteremben, Szilágyi D utca 5. 835

Állást keres

Kereskedelmiből érettségizett 26 éves fiatalember gép- és gyorsírásban jártas elhelyezkedést keres. Címét a kiadójához kér. 859

Állást nyec

Gyakorlott műszaki rajzoló felvesszünk. Ajánlatokat a kiadóhivatalban megtehető címre kérünk.

Ruhatáros jömenetelű kávéházba és mulatóba azonnalra kerestetik. Cim a kiadóban. 857

Felvételi üzlet vezetésére gyakorlatlanul bíró kereszény név felvessz Nagyváradj Bérfestőde, Hitler Adolf-u. 40. szám. 852

16 éves fiut kosztal, fix fizetéssel újságárusításra felvessz Hógye, pénzügy előtti pavilon. 851

Elveszett

Elveszett december 30-án egy 8 hónapos fekete puli. A megtaláló jutalomra részesül. Cim a kiadóban. 854

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Á. pád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.